Leto V., štev. 67 | Ljubljana, torek, 18. marca 1924 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.812.

Ekspoze ministra Ninčića

OBŠIREN REFERAT ZUNANJEGA MINISTRA O NAŠI ZUNANJI POLITIKI.

Beograd, 17. marca. p. Na pričetku razprave o proračunu zunanjega ministrstva je podal minister Ninčić obširen ekspozé v celokupni zunanjepolitični situaciji. Uvodoma je orisal evropejsko situacijo, katere jedro je slejkoprej

nemško vprašanje.

Naša vlada je pazljivo spremljala dogodke, ki so se zadnji čas odigravali v Nemčiji. S pomočjo zaveznikov je vpotrebila vse sile, da se na temelju pogodb ustvari taka situacija, ki bo lahko omogočila in okrepila mir v Evropi na korist vseh narodov. V tem smislu smo pozdravili z velikim zadovoljstvom odloke reparacijske komisije, da se sestavite dve komisiji strokovnjakov, ki bodete proučevali sredstva za ravnotežje budžeta Nemčije in stabilizacijo nemškega novca, in ki bodete ukrenili vse, da se v Nemčijo povrnejo izvoženi kapitali. Nemčija sama bo pozvana na iskreno sodelovanje. Francija in Anglija ste v prvi vrsti poklicani, da najdeta pota in način za rešitev reparacijskega vprašanja. V interesu politične in gospodarske konsolidacije je treba z zadovoljstvom konstatirati, da nova angleška vlada g. Macdonalda z vso odločnostjo vodi politiko, da se čimpreje doseže sporazum z Francijo v reparacijskem vprašanju, v katerem smo tudi mi materijalno angažirani in z obema narodoma vezani na staro tradicijonalno prijateljstvo in politično solidarnost.

Jugoslavija, Francija in Anglija.

Mi ne bomo nikdar pozabili, da je bila Francija vsikdar in ob vsaki priliki naš iskren in odkrit prijatelj. Francija je za nas storila vse, kar je bilo v njenih mocéh. Z angleškim narodom se je ustvarilo zbližanje v sreči in nesreči vojne. Razvilo se je v trajno prijateljstvo. Dolžnost mi je tu naglašati, da se je pokazalo prijateljstvo britanske vlade ob vseh prilikah in zlasti, ko se je pri njej zahtevala od gotove strani njena intervencija o naših notranjih zadevah. Tako stališče popolnom aodgovarja tradicijonalni angleški politiki.

Sporazum z Italijo.

Minister je nato razpravljal o rimskem paktu v smislu svojega nedavnega govora povodom ratifikacije sporazuma. Poudarjal je, da se je Evropa bala resnih zapletljajev zaradi Reke. Zato so vse evropske države pozdravile sporazum in posebno so ga brez pridržka odobrili tudi naši ožji zavezniki Čehi in Rumuni.

Mala antanta in Poljska.

Minister je nato poudarjal pomen Male antante za ohranitev miru v Evropi. Po svojem delu je Mala antanta ozko zvezana s Poljsko republiko, s katero hoče naša država nadaljevati svoje prijateljske odnošaje.

Balkanska politika Jugoslavije.

Naša država ima na Balkanu važne interese. Na podlagi mirovnih pogodb skušamo ustvariti tu normalne razmere ter utrditi mir med balkanskimi narodi. Na žalost smo doseglí le delne uspehe. Z Albanijo živimo v prijateljskih odnošajih. Upati je, da bo tudi nova albanska vlada podpirala naše stremljenje, da gojimo in udušimo pokret komitašev. Skrbno sledimo razvoju notranjih prilik v prijateljski Grški. Ne želimo se vmešati v grške notranje razmere, gojimo pa iskreno željo, da se čim preje konsolidirajo. Bolgarška vlada, ki je prišla dne 9. junija 1923. na krmilo, je dala zadovoljive izjave. Dne 1. oktobra 1923. sta naša in bolgarska komisija uredili razna medsebojna vprašanja. Toda Bolgarija je dal do danes odlašala izpolnitev svojih obveznosti v vprašanju makedonskih organizacij. Pod sedanjim režimom se te organizacije v Bolgariji svobodno gibljejo in razvijajo in dobivajo podporo, pomoč od same vlade. Ta makedonska organizacija razvija tudi živahno propagando v inozemstvu. Toda ves svet ve in tudi v Sofiji je dobro znano, da v naši Južni Srbiji ni nobene bolgarske manjšine. Mi si ozemlja, ki smo si ga prijedili v krvavih vojnah, ne bomo dali nikdar iztrgati. Toga se naj zaveda tudi ma makedonski komitet. Bolgarska vlada pa naj odstrani glavne voditelje te proti nam naperjene organizacije in odstranjena bo ovira zbližanja med obema sorodnima balkanskima narodoma.

Za tem je dr. Ninčić podal izčrpen referat

o delu Zveze narodov.

Od njenega postanka do danes. Poudarjal je veliko korist ustanovitve Lige narodov. Jugoslavija je vedno posvečala globoko pažnjo delovanju Društva narodov, in se nikdar ni protivila sprejeti stališče Lige narodov v vseh sporednih vprašanjih. Za tem je podal obširen pregled delovanja Lige narodov.

Obširno je minister razpravljal

o vprašanju reparacij

v zvezi z našo državo. S členom 179 saintgermainske mirovne pogodbe nam je priznana pravica odškodnine tudi proti Avstriji, toda reparacijska komisija je sklenila, da se avstrijske reparacije odlože za 20 let. Razen tega so velesile sklenile, da preko Lige narodov gospodarsko dvignejo Avstrijo. Za tem je dr. Ninčić dalje časa govoril o restituciji objektov, ki nam jih je dolžna vrniti bivša Avstro-Ogrska, kakor tudi o povrnitvi živine, ki jo je Avstro-Ogrska vojska med svetovno vojno odpeljala iz Srbije. Bolgarska je v smislu člena 121. neuilske mirovne pogodbe dolžna izplačati zaveznikom odškodnino skupno dva in četrt milijard zlatih frankov. Nato je prešel na vprašanje reparacij z Nemčijo. Procent za našo državo je bil odrejen v Parizu dne 20. junija 1920 in znaša 5 odstotkov nemških ter 10 odstotkov od bolgarskih, avstrijskih in madžarskih reparacij. Minister je obširno slikal razvoj in peripetije nemške reparacijske afere, zasedbo Poruhrja in poskuse novih aranžmanov. Mi smo sedaj napravili z Nemčijo nov sporazum. Kar se tiče madžarskih reparacij, njih višina ni določena. Komisija, ki naj bi proučila finančno sposobnost Madžarske, je podala mnenje, da Madžarska sedaj ne more plačati svojih reparacijskih obvez.

Dr. Ninčić preide nato na

razmejitev med našo državo in njenimi sosedi.

Najprej je govoril o razmejitvi z Bolgarsko, potem pa o razmejitvi z Avstrijo, ki je bila težka radi terenskih težkoč in čestega nesporazumevanja, o katerem je morala reševati konferenca veleposlanikov.

Povodom likvidacije reškega vprašanja je bila do definitivne trgovinske pogodbe glede Reke zaključena konvencija na temelju popolne reciprocitete, ki se v glavnem strinja s prešnjo konvencijo o zadrski svobodni coni. Minister je podrobno našteval vsebino dodatnih konvencij k reškemu sporazumu.

Nato je dr. Ninčić govoril

o solnograški coni

o konvenciji z Bolgarsko in končno o konvencijah sklenjenih z Rumunijo.

Dr. Ninčić je čital ekspoze z zelo slabim glasom in ga skoraj ni bilo slišati.

*

Za dr. Ninčićem je govoril dr. Hohnjec, nato demokrat dr. Voja Marinković (h katerega govoru se še vrnemo), nadalje socijalist Divac, zemljoradnik Jovanović in drugi, kakor je bil proračun ministrstva zunanjih del sprejet.

Izročitev novih 30 radičevskih poverilnic

DR. MAČEK IN PREDAVEC NA POTU V BEOGRAD. — RAČUN OPOZICIJE. — GROZILNA PISMA OPOZICIJONALNIM PRVAKOM.

Beograd, 17. marca, r. Današnja politična situacija se nahaja v znaku pričakovanja radičevcev. Jutranje novine so javljale, da radičevci dospo v Beograd danes. Med tem pa so šefi opozicije dobili iz Zagreba obvestilo, da dr. Maček in Predavec prideta šele jutri in da prineseta seboj 30 polnomoči na verifikacijo. Današnje opoldanske novine se obširno bavijo s prihodom radičevcev. Opozicijonalni tisk trdi z velikim optimizmom, da je prihod sigurna stvar. Zlasti naglaša okolnost, da se Radić želi otresti dosedanjih političnih metod, kakršne je uporabljal v opoziciji, ker jih ne more uporabljati na terenu pozitivnega dela in narodne skupščine. Radićeva stranka naglaša svojo lojalnost napram opozicijskim skupinam, s katerimi želi baje sodelovati na popolnem zbližanju Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vaš dopisnik je nocoj govoril z g. Davidovićem, ki predvsem najodločneje demantira intrige radikalcev o razdvojenosti v demokratski stranki in razkolu v opozicijonalnem bloku. Radičevci postopajo kakor je bilo soglasno in sporazumno določeno. Vlada bo v parlamentu vsekakor strmoglavljena, ako Pašić že popreje ne poda ostavke.

Beograd, 17. marca. r. Šefi opozicijonalnih strank so imeli danes dopoldne katko sejo, v kateri so se predvsem bavili z napadom bosanskega radikala Koste Majkića, ki je na seji narodne skupščine nahrulil zemljoradniškega poslanca Čedo Kokanovića in mu kriknil: «Izginil boš, pa se ne boš več pokazal.» Ta napad je po mnenju opozic. krogov v zvezi z mogobrojnimi pretilnimi pismi ki jih dobivajo prvaki opozicije in v katerih se jim grozi s smrtjo radi sodelovanja z radičevci. Že več dni spremljajo nekatere voditelje opozicije neprestano detektivi. Ljuba Davidović, dr. Korošec, Jovan Jovanović in dr. Hrasnica so se obrnili na predsednika narodne skupščine in ga opozorili na te grožnje. G. Jovanović je odgovoril, da bo, da si to ni njegova stvar, ukrenil vse potrebne korake pri ministru notranjih del. Povodom te afere je Pašić pozval k sebi Majkića, ki je izjavil, da on svojih besed ni mislil resno.

Dvig avstrijskih sekvestrov

Beograd, 17. marca. r. Danes popoldne od 16. do 20. ure je imel sejo ministrski svet. Minister pravde dr. Ninko Perić je podal rešenja, **s katerimi se ukinjajo sekvestri z vseh imetij avstrijskih in madžarskih državljanov, ki se imajo vrniti lastnikom v smislu mirovne pogodbe.** Rešenja so glede avstrijskih državljanov izvedejo, ko bodo objavljene konvencije, zaključene z Avstrijo in glede katerih se skoro izmenjajo ratifikacije. Takih imetij je okoli 700. Tudi komisija za ureditev pravnih odnošajev z Madžarsko je že začela poslovati. Konvencije z Madžarsko bodo vsebovale odredbo o vzajemni sodni pomoči, kakor tudi odredbo za ureditev vprašanja sekvestrov nad madžarskimi posestvi, katerih je okoli 400 in ki se morajo lastnikom vrniti v smislu mirovnega dogovora. Čim se konvencije zaključijo, bodo tudi sekvestri nad madžarskimi imetji ukinjeni. Potem ostaneta le še dve imetji, ker se ne more ugotoviti državljanstvo lastnikov, in okoli 20 nemških, avstrijskih in madžarskih imetij, ki se imajo izročiti v korist reparacijskega fonda in katerih prodaja se mora izvršiti z ozirom na razmere in važnost objektov.

SKUPEN NASTOP GRČIJE IN JUGOSLAVIJE PROTI KOMITOM.

Atene, 17. marca. j. Grški divizijski poveljnik Afforidis se pogaja v imenu grške vlade v Skoplju z jugoslovanskim delegatom polkovnikom Pešićem, šefom generalnega štaba III. armade. Sestavila sta protokol, ki predvideva sodelovanje grških in jugoslovenskih čet proti komitašem. V grških vojaških krogih se izjavlja, da sta generalna štaba obeh zaveznikov odločena skupno nastopiti proti makedonskim komitašem.

Požig - predigra volitev v Italiji

Gorica, 17. marca, e. Iz Vidma se javlja, da je bil danes ponoči v vasi Adegliacco v bližini Vidma ubit zidar Giuseppe Gentile, ki je kot petdesetletnik šele pred kratkim vstopil v fašistovsko četo. Žena ga je zjutraj našla mrtvega skoraj tik pred vrati lastne hiše. V vasi je nastalo velikansko razburjenje in fašisti so, prepričani, da so Gentileja ubili njegovi politični nasprotniki, zažgali hiše vsem ljudem v vasi, ki jih smatrajo za «prevratne, državi nevarne» elemente. Iz Vidma so bili odposlani orožniki in vojaki, da vzpostavijo mir in red.

AVDIJENCA INVALIDOV.

Demonstracije invalidov v Beogradu.

Beograd, 17. marca. r. Včeraj so invalidi priredili v Beogradu velik zbor, na katerem so ostro protestirali proti nedostatkom projekta o invalidskem zakonu in proti zanemarjenju invalidskega vprašanja s strani vlade. Po zborovanju je prišlo na Terazijah do velikih demonstracij invalidov.

Danes popoldne je kralj sprejel v avdijenci 55 delegatov vojniških in invalidskih organizacij, ki zastopajo 45 vojniških in invalidskih pododborov. Kralj se je razgovarjal z vsakim posamezno in izrazil svoje zadovoljstvo, da jih vidi prvikrat skupno organizirane. Obljubil je, da jih bo izdatno podpiral in jim šel v vseh ozirih na roko. Zatem je bila delegatom na dvoru prirejena zakuska, pri kateri se je kralj zopet razgovarjal z invalidi, zlasti s predsednikom invalidskega udruženja Radosavljevićem in tajnikom Avramovićem.

BRAZILSKI POSLANIK PRI ZVEZI NARODOV.

Ženeva, 17. marca. j. Braziliska vlada je sporočila generalnemu tajniku Zveze narodov, da je sklenila določiti pri Zvezi narodov stalno zastopstvo.

Aneksijska slavnost na Reki

SVEČAN PRIHOD ITALIJANSKEGA KRALJA. — ORGANIZIRANE MANIFESTACIJE PO MESTU.

Reka, 16. marca. e. Danes je Reka slovesno praznovala svojo aneksijo k Italiji. Vse mesto je bilo v italijanskih zastavah. Iz vse Italije so dospela odposlanstva večjih mest. Posebno močno pa je bil zastopan Trst. Ob pol 11. je dospel na izvidnici «Brindisi» kralj Viktor Emanuel v spremstvu mornariškega ministra admirala Thaon di Revela, generala Cittadinija in vrhovnega poveljnika fašistovske milice generala De Bona. Izkrcal se je na Adamičevem pomolu, kjer ga je prvi pozdravil senator dr. Grossich. Za njim so se izkrcali zastopniki senata in drugi odličnjaki. Na pomolu so izročili kralju ključe mestnih vrat iz l. 1508.

Kralj se je s spremstvom v avtomobilu odpeljal v mestno hišo, kjer se je odkrila plošča v spomin padlim Rečanom. Govoril je sen. Grossich. Nato je dr. Icilio Baccich (Bačić) izročil kralju na pergamentu pisano spomenico, ki so jo leta 1915. reški prostovoljci naslovili na kralja, zahtevajoč aneksijo Reke k Italiji. Od tod je krenil izprevod k vladni palači, kjer je general Girardino prečital aneksijsko formulo, ki se glasi: «Reški Italijani! Nj. Vel. kralj je 22. februarja 1924 odredil iz Rima: Mesto Reka in z dogovorom od 27. januarja 1924 Italiji prisojeno ozemlje tvorita sestaven del italijanskega kraljestva. Po poverilu državne vlade imam čast, da danes v Reki vpričo kraljevega Veličanstva reškemu prebivalstvu službeno proglasim aneksijo Reke k veliki italijanski domovini.»

Po tej proglasitvi, ki jo je množica sprejela z velikim navdušenjem, se je kralj pogovarjal z raznimi osebami, ki so mu bile predstavljene, nakar je sledil intimen zajtrk pri guvernerju generalu Giardinu, ki se ga je poleg kralja udeležilo samo 29 oseb. Ob 14. so se v velikanskem izprevodu društva, organizacije in občinstvo poklonili kralju, ki se je potem na torpedovcu «Pietro Nievo» odpeljal v Opatijo, kjer so mu priredili slovesen sprejem. Posetil je tudi Volosko in Lovran ter se ob 18·30 vrnil v Reko, kjer se je v mestnem gledališču vršila slavnostna predstava. Peli so Mascagnijevega «Il Piccolo Marat», ki ga je dirigiral sam Mascagni. Po drugem činu je kralj zapustil gledališče in se vkrcal zopet na izvidnico «Brindisi», ki je ob 19. z ostalimi ladjami odplula iz reškega pristanišča. Zvečer je bilo mesto sijajno razsvetljeno.

Z Reke je kralj brzojavno dal sporočiti Mussoliniju, da mu v priznanje njegovih zaslug za priklopitev Reke k Italiji podeljuje najvišji red Annunciate, najvišje italijansko odlikovanje.

ODLIKOVANJE MUSSOLINIJA.

Rim, 17. marca. j. Ob priliki aneksije Reke je kralj podelil Mussoliniju red sv. Anuncijate.

Grški kralj hoče odstopiti?

RODBINSKI SVET KRALJEVE DINASTIJE V BUKAREŠTI.

London, 17. marca. h. Po neki vesti **iz Bukarešte, je grška kraljica na rodbinskem svetu, ki je bil včeraj v Bukarešti, svetovala svojemu soprogu, naj sprejme predloge grške vlade in naj prostovoljno odstopi. Kralj je baje pripravljen izpolniti ta nasvet. V tem slučaju bi mu grška vlada jamčila, da se mu bo tudi nadalje izplačevalo 60 odstotkov njegove dosedanje civilne liste. Izjemo bi tvorila le domena Tatoi, ki bi jo država odkupila. Da pa bo kralj imel te ugodnosti, bo moral tudi ostale člane dinastije Glücksburg pregovoriti, da se odpovejo grškemu prestolu.**

Italijansko-rumunski konflikt

London, 17. marca. e. «Times» poročajo iz Bukarešte, da je v petkovi zborniški seji vprašal neki poslanec, ali je v resnici italijanska vlada prosila rumunsko, da bo se odgodil poset rumunske kraljeve dvojice v Rimu zaradi nezadovoljstva, ki vlada v Italiji vsled dejstva, da Rumunska noče izplačati rumunskih državnih zakladnic, ki se nahajajo v rokah italijanskih državljanov. Minister zunanjih stvari Duca je potrdil resničnost italijanske prošnje in dostavil, da vsled nje kraljeva dvojica na svojem potovanju po Italiji ne poseti Rima. Rumunska vlada pa da ne priznava zveze med činom prijateljstva, ki se tiče glavarjev dveh držav, in materijalnim vprašanjem, ki se tiče rumunske države in nekaterih italijanskih državljanov. Pred dvema letoma, ko so se konsolidirale rumunske državne zakladnice, so italijanski imetniki zakladnic v znesku 60 milijonov lir odklonili konsolidacijo in zahtevali polno izplačilo. To vprašanje je še vedno odprto vkljub prizadevanju, da bi se rešilo.

Volitve v Podkarpatski Rusiji

Praga, 17. marca. j. Včeraj so se vršile v Podkarpatski Rusiji volitve v poslansko zbornico in v senat. Izvoljenih je bilo pet komunistov, 1 opozicijonalni Madžar, 1 češkoslovaški socialni demokrat, 1 pristaš rusinske delavske stranke in 1 rusinski agrarec. Izid teh volitev je v vladnih krogih povzročil precejšnjo presenečenje.

TRI OSEBE UBITE PO EKSPLOZIJI ŠRAPNELA.

Gorica, 17. marca. e. V soboto se je dogodila v vasi Humu v Brdih strahovita nesreča. Gospodar Fran Četrtič je našel na polju v bližini svoje hiše avstrijski 18centimetrski šrapnel. Skušal ga je odpreti, in ker se mu to ni posrečilo na polju, ga je prinesel domov in je doma na dvorišču skušal odviti užigalo. Pri tem nevarnem opravilu sta prisostvovala tudi njegov 19letni sin Fran in 14letni Josip Simšič. Nenadoma pa je šrapnel eksplodiral in drobci so raztrgali Četrtiču trebuh in prsi ter mu prebili srce. Obležal je na mestu mrtev. Sina in Simšiča pa so drobci ranili na glavi in po raznih drugih delih telesa tako močno, da sta vkljub takojšnji pomoči izdihnila na licu mesta. Ko so prišli orožniki, so mogli le ugotoviti smrt vseh treh in so dali trupla prenesti v kojščansko mrtvašnico.

IZ BOLGARIJE.

Sofija, 17. marca. h. Ministrski predsednik Cankov je na današnji seji frakcij, ki tvorijo večino v parlamentu, podal izčrpen ekspoze o notranjem in zunanjem položaju. Predvsem je govoril o aretacijah v Macedoniji ter izjavil, da želi vlada nadaljevati to pot. Kabinet je odločen storiti vse, da prepreči vsak poskus kršiti mir na mejah in v deželi. Seje sta se udeležila tudi zunanji in pravosodni minister.

IZ MLADINSKE ORGANIZACIJE JDS.

Vsi oni, ki so se pri zadnjem sestanku prijavili dramatičnemu odseku, se tem potom ponovno opozarjajo na sestanek, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer v društveni sobi v Narodnem domu.

Inozemske borze

17. marca.

CURIH: Beograd 7.12, New-York 578.50 London 24.80, Pariz 28, Milan 24.61, Praga 16.70, Budimpešta 0.0084, Bukarešta 3.05, Sofija 4.10, Dunaj 0.008125.

TRST: Beograd 28.85 do 29.10, Dunaj 0.0327 do 0.0337, Praga 67.90 do 68.35, Pariz 113.50 do 115.50, London 100.50 do 100.80, New-York 23.40 do 23.60, Curih 404 do 407, dinar 28.85 do 29.20, dolar 23.35 do 23.50, carinski franki (20 zlatih) 90.50 do 91.50, uradni tečaj zlate lire 451.12.

DUNAJ: Devize: Beograd 870 do 874, Berlin 15.80 do 16.40, Budimpešta 0.91 do 1.01, Bukarešta 373 do 375, London 304.300 do 305.300, Milan 3024 do 3036, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3472 do 3488, Praga 2049 do 2059, Sofija 500 do 504, Curih 12.275 do 12.425; **valute:** dolarji 70.860 do 71.260, lire 3020 do 3040, dinarji 869 do 875.

PRAGA: Beograd 47.70, Dunaj 4.93, Berlin 7.99, Rim 152.25, Budimpešta 4.875, Pariz 173.25, London 150.55, New-York 35.10, Curih 611.

BERLIN: Beograd 5.38, Dunaj 6.08, Milan 18.04, Praga 12.21, Pariz 20.55, London 18.05, New-York 419, Curih 72.82.

LONDON: Beograd 343, Berlin 18.75, Pariz 87.25, Milan 100.62, Švica 24.80, New-York 428.25, Budimpešta 280.000, Praga 148.37.

NEW-YORK: Beograd 123, Berlin 22.25, London 428.50, Pariz 496.50, Švica 1729, Milan 426, Dunaj 14.12, Budimpešta 15, Praga 289.

TERMINSKA KUPČIJA S KAVO.

(Cene za 100 kg netto, brez skonta.)

Trst, 17. marca: za marc 760, 745, za maj 755, 740, za julij 755, 740; za september 750, 735, za december 750, 735. Tendenca vzdržana. Cene so v zadnjem tednu ostale neizpremenjene.

Demokratska nedelja

LEPO USPELI SHODI JDS IN PREDAVANJA ZKD.

HRASTNIK. Na Hrastniku se je vršil prošlo nedeljo občni zbor krajevne organizacije JDS. Prostore pri g. Dolinšku so zborovalci napolnili do zadnjega kotička. Zborovanje je vodil g. ravn. A. Gnus. Po poročilih odbora je bil izvoljen nov odbor: predsednik Jakob Restar, strojnik, podpredsednik Miloš Babič, delovodja, tajnik učitelj Miloš Baš, namestnik Miloš Dolinšek, paznik, blagajnik Avgust Dolinšek, trafikant, odborniki pa Franc Kelner, paznik, Miloš Ačkun, paznik, Franc Strniša, rudar, Martin Debeljak, rudar, Jernej Keše, železničar, Filip Matek, strel. mojster, Jakob Šergan, rudar, Anton Gnus, šolski ravnatelj, Alojzij Štih, gostilničar, Ignac Božič, posestnik. Iz sosednje občine Krištof so se udeležili zborovanja zastopniki tamkajšnje k. o. JDS. pod vodstvom g. Goloba. O političnem položaju je na koncu občnega zbora poročal delegat iz Ljubljane g. Majcen, katerega izvajanjem so navzoči sledili z zanimanjem in odobravanjem. Oglasil se je ponovno k besedi tudi pristaš socijalistične stranke g. Jazbec, ki je govoril zelo zmerno in trezno. Lepo poročilo je podal bivši odbor kakor tudi novoizvoljeni predsednik g. Restar.

Pred občnim zborom se je vršilo istotam ob obilni udeležbi predavanje Zveze kulturnih društev o davkih in taksah. Predavatelj g. Cimerman je navzočim podrobno obrazložil naš davčni sistem, krivice, ki se gode vsled odprave davčnih plačilnih nalogov in vsled nepoznanja davčnih predpisov. Za predavanje so bili udeležniki hvaležni in izrazili željo, da bi Zveza kulturnih društev tudi v bodoče posvečala posebno pozornost gospodarskem vprašanjem ter ljudstvu šla na roke s poukom.

RAKA. Po prvi maši se je vršil na Raki krasno obiskan sestanek JDS. v prostorih gospe Kunštek. Otvoril ga je predsednik krajevne organizacije g. Ančimer, ki je uvodoma poudarjal lep napredek JDS. tudi v okolici, nato pa je podal besedo poročevalcu centrale g. dr. Rapetu. V poldrugo uro trajajočem govoru je doktor Rape podal sliko trenutnega političnega položaja in po zasluženju ocenil delovanje dosedanjih parlamentarnih zastopnikov slovenskega dela našega naroda. Drastično je orisal obljube klerikalcev pred volitvami in jih nato primerjal s trenutnim dejanskim položajem, kar je vzbudilo med navzočim veliko veselosti in seveda tudi zgražanja nad brezstidnim postopanjem in zavijanjem rimskih brezdomovincev.

Po govoru je bilo sklenjeno, da se priredi v kratkem javen shod na Raki, da bodo čuli resnico tudi tisti, ki so dosedaj še vedno zaslepljeni po klerikalnih demagogijah. V nedeljo dne 6. aprila t. l. pa se vrši predavanje g. Cimermana: «O davkih in taksah» v tamkajšnji šoli. Pristop imajo vsi brez razlike na strankarsko pripadnost. Predavanje priredi Zveza kulturnih društev. Kot zadnji je dobil besedo g. Tomažin Alojzij iz Smednika, ki je pozival vse na skupno delo z željo, da navzoči ponesejo lepe misli, ki jih je izrazil dr. Rape med tiste, ki danes niso bili navzoči. Vsak mora pridobiti najmanj še po dva nova pristaša! Z vzklikom na porast demokracije in še na mnoga leta dr. Žerjavu ter z izrazi zahvale tajniku dr. Rapetu je bil sestanek zaključen s trdno vero v zmago.

TRŽIČ. Sestanek v Tržiču je bil sijajno obiskan. Prostori pri Jegliču so bili do zadnjega napolnjeni, ker se je udeležilo zborovanja nad 120 volilcev, med njimi nekaj socijalistov, samostojnežev in klerikalcev. Velika večina navzočih pa je bila iz vrst JDS. Shod je otvoril g. župan Lončar, ki je podelil takoj besedo odposlancu načelstva JDS. g. dr. Dinku Pucu. Govornik je podrobno orisal notranje politični položaj in ocenil politično delo nasprotnih nam strank. Dalje se je bavil s gospodarskim položajem ter grajal napačno davčno politiko vlade. Nato je prešel na razmotrivanje tako zvanega avtonomističnega programa, zavračal očitke, da smo demokratje strogo centralistična stranka, ker smo mi centralisti samo v tem pogledu, da zahtevamo v državi le enega vladarja, eno odgovorno vlado in eno zakonodajno skupščino. V vseh drugih ozirih pa polagamo kar največjo važnost na samoupravo ljudstva ter želimo, da se čim večji del upravnih poslov prenese na samoupravne edinice. Nato se je govornik dotaknil razmerja med nami in Hrvati, grajal abstinenčno politiko hrvaških poslancev in poudarjal zasluge naše stranke na tem, da je dano sedaj vsaj upanje, da bodo tudi zastopniki hrvatskega dela našega naroda sodelovali v skupščini.

Izvajanja so bila opetovano prekinjena z burnim odobravanjem in, ko je govornik končal, so vsi prisotni brez razlike strank navdušeno pritrjevali. Ker se na poziv g. predsednika, ali se še kdo javi k besedi, ni nihče oglasil, češ da je govornik vse dobro povedal, je zaključil zborovanje.

DOLENJI LOGATEC: Občni zbor k. o. JDS se je vršil ob dobri udeležbi somišljenikov ob 2. uri popoldne. Predsednik g. Doljak je zborovanje otvoril in po običajnih društvenih poročilih podal besedo poročevalcu centrale g. ravnatelju Jugu, ki je najprej razpravljal o pomenu podrobnega dela krajevne organizacije in o nalogah njenih funkcijonarjev, nato pa podal splošno situacijsko poročilo o notranji politiki. Izvoljen je bil nov odbor: predsednik Anton Bajec, delavec, tajnik in blagajnik Berto Vovk, lesni trgovec, odborniki: Anton De Gleria ml., trgovec, Karol Straus, nadučitelj, Benčič Anton, mizarski pomočnik, namestniki: Slavko Smole, pos. sin, Ivan Hodnik, pleskar, pregledniki: Pavel Poženel, trgovec, Tolazzi Josip, trgovec in posestnik. Novoizvoljeni odbor nam je porok, da bo krajevna organizacija s podvojeno prednostjo delala na razširjenju demokratske misli.

MEDVODE: Na rednem občnem zboru krajevne organizacije JDS so bili izvoljeni za novo poslovno dobo sledeči somišljeniki: predsednik Šubic Slavko, podpredsednik Kolenc Jakob, tajnik in blagajnik Anton Bohinc, odborniki: Šubic Franc, Koejančič Franc, Likar Andrej, Vrtačnik Zdravko. Delo za razširjenje demokratske misli se vrši s pomno ženo prednostjo.

BEGUNJE: Na sestanku somišljenikov demokratske stranke za Begunje in okolico je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Ivan Avsenik, posestnik in trgovec, Sv. Lucija, podpredsednik Josip Jeglič, posestnik in gostilničar, Begunje, tajnik Franc Kovač, posestnik, Zgoša, blagajnik Valentin Zavrl, naduč., Begunje. Odborniki: Anton Pretnar, mizar in pos., Ignac Hrovat, krojač in pos., Anton Rakovec, pos., Anton Legner, posestnik, Jakob Bevc, posestnik, Lovro Bizjak, pos., Mihael Hrovat, pos., vsi iz Begunj, Andrej Demšar, mlinar, Jernej Fajfar, pos., oba iz Zgoše, Maks Gogala in Alojz Sodja, oba iz Pojče, M. Perne, pos., Franc Mežek, pos., Ivan Janc, zas., Jože Šolar, vsi iz podobčine Sv. Lucija.

REČICA: Za občino Sv. Krištof p. Laško je bil izvoljen sledeči odbor: za predsednika Roš Josip, Sv. Štefan, za podpredsednika Kloc Josip, ing., Rečica, tajnik Golob Karol, pos., Rečica, blagajnik Kapla Josip, pos., Trnovo, Namestniki: Povše Alojzij, Trnovo, Murschitz Konrad, Rečica. Krajevna organizacija je zelo agilna.

Lepo uspeli so tudi sestanki v **MOSTAH, ŽUŽEMBERKU** in na **JESENICAH.**

ZAGORJE OB SAVI. Predavanje g. Stojana Bajiča «O socijalizmu in demokratizmu» je privsbilo obilo udeležencev je pazno sledilo izvajanjem prešalcev je pazno sledilo izvajanjem predavatelja in ga h koncu za zanimivo in vseskozi stvarno poročilo navdušeno pozdravljalo. Na vseh je bilo opaziti globok utis in izražena je bila želja, da se slične teme razglabljajo večkrat in v čim večih krajih, ker ljudstvo zaslepljeno le po demagoških frazah doslej še ni imelo skoro nikjer prilike slišati poljudno znanstvena predavanja o predmetih, ki so jih vzele najrazličnejše politične grupacije v zakup in jih prikrajale po svoji potrebi in po svojem preudarku.

VRHNIKA NAD LJUBLJANO. Kakor običajno se je tudi to nedeljo zbralo k predavanju g. prof. Pavlica ogromno poslušalcev. Tema «O verstvu in bogovih starih narodov» je bila izbrana kot uvod za poznejše predavanje «O postanku in razvoju krščanstva» in je ob zanimivem izvajanju g. profesorja ustvarila pravo podlago za razumevanje poznejšega razvoja verstva kot takega. Pričakovati je, da bo Vrhniška krajevna organizacija, ki se tako vestno posveča ljudskemu prosvečivanju še večkrat nudila svojim prijateljem priliko uživati zdravo duševno hrano.

Predavanja so se vršila še v **BEVKAH, v ŠIŠKI, v MENGŠU** pri Domžalah in v **MOSTAH.** Poročila priobčimo kasneje.

Tragičen samomor 14 letnega dečka

MED VAGONARJI NA LJUBLJANSKEM POLJU.

Ljubljana, 17. marca.

Na starem vojaškem tiru, ki vodi po ljubljanskem polju proti sv. Križu, stoji dolga vrsta vagonov, v katerih stanujejo železničarske rodbine. V enem teh vagonov stanuje strojevodja drž. železnic B. *Perhavec* s svojo ženo in dvema sinovoma.

Rodbina je zelo solidna in vživa spoštovan ugled. Mlajši sin Alojzij, dečko od 14 let, je bil vedno priden in poslušen. Hodil je v 4. razred ljudske šole v Šiški. Alojzij ni bil povsem zdrav in melancholične narave. Pred leti, ko so bili stariši še v Gorici, mu je na glavi zrastla bula in fant je bil operiran. Iz šole dosedaj proti njemu ni bilo slišati tehtnejših pritožb.

Danes popoldne je oče Perhavec odšel v službo ter se s svojo lokomotivo odpeljal proti Jesenicam. Mali Alojzij je že zjutraj kazal poseben odpor, da gre v šolo in je bil očividno deprimiran. Zelo se je pa prestrašil, ko je mati popoldne dobila iz šole pismo, da naj se jutri oglasi pri učitelju v neki za njenega sina jako važni zadevi. Spraševala je fanta, toda Alojzij ni mogel ali ni hotel ničesar povedati. Po večerji je mati odšla k sosedom, da se posvetuje o pozivu, ki ga je prejela. Fant je ostal sam doma.

Kaj se je medtem v njem godilo in katere nesrečne misli so dečka gnale do tragične odločitve — tega ne bo nikdar nihče izvedel. Ko je prišla mati okrog 9 ure domov je našla Alojzija obešenega...

Fant je vzel močno vrvico, napravil pravilno zanjko, pristavil stol ter pritrdil zanjko na kavelj sredi stropa v vagonu. Zadrgnil je zanjko z vso skrbnostjo okoli vratu ter si spodmaknil stol...

Lakko si je predstaviti strahovito presenečenje uboge matere, ko je, vrnivši se domov, našla sina visečega sredi vagona. Njen krik je privabil sosede in brž je bil fant odrezan. Toda zaman. Življenja ni bilo več v njem in vsi v tem oziru storjeni poskusi so bili brezuspešni.

O tragičnem dogodku je bila obveščena varnostna straža in še ponoči je policijska komisija pod vodstvom policijskega zdravnika drja Avramovića in okrožnega detektivskega nadzor. *Grudna* prispela na kraj nesreče. Zdravnik je ugotovil smrt vsled samomora.

Truplo je bilo ostavljeno v vagonu ter bo od tam pokopano.

Borba za kalifat

Borba za kalifat je stopila v odločilnejši, a hkratu tudi v kritičnejši štadij. Iz Carigrada pregnani kalif je izdal proklamacijo, s katero izjavlja, da se nikakor ne odpoveduje kalifskemu dostojanstvu, marveč da se smatra prejkoslej za edino pravega naslednika Mohamedovega.

Skoro istočasno pa se je v Meki proglasil za kalifa Husein, kralj Hedžasa, najimenitnejše dežele islamskega sveta v verskem oziru. S tem je tedaj nastopil razkol med muslimanskim svetom, ki ima kar naenkrat dva kalifa, kakor je imelo krščanstvo v srednjem veku včasih po dva papeža. Nastaja vprašanje, kdo se bo vzdržal v kalifskem dostojanstvu, ali stari ali novi kalif in ali se ne bo pojavil morda kje še kak tretji ali četrti kalif.

Stvar je zamotana tem bolj, ker v poslednjih stoletjih ni bilo tako kočljivih slučajev. Kajti od l. 661. se je bila kalifska čast dedovala, samo prvi trije kalifi so prišli na svoje visoko mesto potom volitve. Turški sultani so bili obenem kalifi šele od l. 1517., ko so si dali odstopiti to čast od gospodarja Egipta, na katerega je prešla po propadu arabske države l. 1258. V Turčiji pa se je zelo pogostem dogajalo, da so sultana-kalifa odstavili in posadili potom nasilne prekucije na prestol drugega in zoper akt odstavitve ni bilo in skoro ni moglo biti ugovora. Ako je tedaj angorska narodna skupščina odstavila kalifa, se s tem ni izvršil nikak novum, proti kateremu bi bilo mogoče pravno z islamskega verskega stališča ugovarjati. Nekaj druzega pa je, ako se kalifat sploh ukine. Islamski svet še ni bil nikdar brez kalifa in brezdvomno so se tudi v Angori zavedali, da si bodo muslimani izbrali novega kalifa, ako ne starega, — očividno pa na njegovo dostojanstvo ne polagajo velikega pomena. Mogoče bi bilo, da bi stari kalif obdržal tudi nadalje le svoje versko dostojanstvo brez kakršnekoli politične moči, zakaj tudi tako stanje je obstajalo že pred davnimi stoletji. Tudi pojav dvojnega kalifata ni popolna novost; tudi tu se tedaj vse — ponavlja.

Da je kralj Husein posegel po kalifskem dostojanstvu, je zelo lahko razumljivo. Je gospodar svetih krajev, kalifovega rodnega mesta Meke in pa Medine, kjer se nahaja prerokov grob. Ker je v najboljših odnošajih in celo v sorodstvu z vladarji v Mezopotamiji in takoimenovani Transjordaniji, je njegov kalifat takoj priznan po precejšnjem delu arabskega sveta. Ker se nahaja pod zaščito Anglije, odkar je med svetovno vojno kot šerif v Hedžasu stopil očitno na britansko stran zoper Turčijo, je pričakovati, da se islamski svet, kar ga je opd Anglijo, ne bo mogel vnemati za odstavljenega kalifa, s čimer je položaj za Husejina precej ugodnejši. Sploh je gotovo, da Abdul Medžid ne more upati na kake uspehe, dokler se nahaja daleč v Švici sredi krščanske Evrope. Dalje ni pričakovati, da bi mu Angleži sedaj dovolili naselitev v katerikoli islamski deželi, ki se nahaja pod njihovim vplivom. Šanse pa bi se zanj izboljšale, če bi ga sprejela morda Francija v svoje okrilje ter ga pustila v svoje muslimansko ozemlje v Afriki ter podpirala njegove kalifkse pretenzije. Brez tega pa je njegova deklaracija le formalnega značaja.

Vsekakor tedaj stvar za Husejina ni neugodna in podoba je, da bo mož, ki je bil še nedavno malo vpliven turški podanik, ostal kralj in kalif.

Francoske in nemške volitve

Pariz, 17. marca. s. Kakor poroča «Echo de Paris», se bodo volitve v francosko zbornico vršile 18. maja. List opominja na to, da se bodo volitve v Nemčiji vršile 4. maja, in pričakuje, da si bodo nacijonalisti in revanšni politiki pridobili veliko število mandatov. To bo francoskemu javnemu mnenju končnoveljavno odprlo oči, kakšne namene goji Nemčija proti Franciji.

Berlin, 17. marca. s. Vse stranke so že pričele s pripravami za volitve. Predsedstvo socijaldemokratske stranke je sklenilo, da ne bo več kandidiralo Noskeja. Nosilec demokratske liste bo v Berlinu Siemes, v volilnem okrožju Potsdam pa Dernburg.

Rešimo sokolski Tabor!

Budžet ministrstva narodnega zdravja

Beograd, 17. marca. p. Na današnji seji Narodne skupščine se je najprvo vršila razprava o proračunu ministrstva narodnega zdravja. V imenu opozicije je govoril dr. Bukvica. Za njim poslanca Grgin in Jovanović. Potem je minister narodnega zdravstva podal ekspozé o zdravstveni politiki v državi, pri čemer je zlasti povdarjal, da je naša država v svrho zaščite in čuvanja zdravja osnovala odnosno razširila veliko število važnih sanitarnih ustanov. V Sloveniji so bili ustanovljeni higijenski zavod, Pasteurjeva postaja, šola za desinficiranje, zavod za socijalno zaščito dece, šola za dojilje in desinfikatorični zavod v Ljubljani, dalje zavod za venerične bolezni v Celju, Pasteurjev zavod v Celju, dispanzer za publiko v Celju. Preurejeno je zdravilišče v Topolščici in osnovane so avtokolone za pobijanje kužnih bolezni.

Za tem je minister govoril o sanitarni politiki v Dalmaciji, Črni Gori, Bosni in Hercegovini, Hrvatski in Slavoniji in Vojvodini. Obširno je razpravljal o zdravstvenih prilikah v Srbiji, ki so po vojni posebno neugodne. Nato je finančni minister Stojadinović izjavil, da v budžetu manjka postavka, ki se nanaša na plače okrožnih zdravnikov v Sloveniji. Ti stroški bi imeli pasti na samoupravo, ker pa te še niso finančno organizirane, je potrebno, da se tudi to leto kakor lani predvidi postavka za plače vseh 22 okrožnih zdravnikov v postavki 834 in sicer v znesku 244.000 Din. Da se budžet ne poveča, predlaga minister, da se postavka 834 c) zmanjša za isto svoto.

Po zaključnih besedah poročevalca je zbornica sprejela budžet ministrstva narodnega zdravja.

Politične beležke

+ **«Vlada in mariborsko gledališče.»** Sinočnja «Straža» poroča: «V proračunu našega ministrstva prosvete je samo 200.000 Din za mariborsko gledališče in *nihče* se ni brigal za znano spomenico mariborske občine in kulturnih društev.» «Straža» kot organ g. Korošca mora že vedeti, koliko so se borili klerikalni tigri v Beogradu za eno najvažnejših naših kulturnih institucij. Ko bi bila vedno tako iskrena bi mogla konstatirati tudi še druga dejstva: dobili smo neznosne takse in naši tigri se niso nič pobrigali, da jih prepečijo, grozil nam je kuluk in tigri so ga odganjali le z Blaževim žegnom, imamo vsepovsod težkoč in skrbi, toda tigri se za nje ne brigajo, ugled in veljava Slovencev v naši državi sta globoko padla — da se *to* doseže so pa tigri storili vse kar so mogli, stokamo pod partizanskim homogenim režimom, slava in čast tigrom, ki so od drja Korošca do očeta Stanovnika *složno vsi* napeli vse svoje moči, da ga nam postavijo in ohranijo!

+ **O opozicijskem bloku** prinaša zagrebška revija «Jugoslavenska Njiva» kratek politični esej izpod peresa Jurija Demetrovića s sledečo linijo: Pašić je sedanjo krizo vlade označil kot krizo države. Toda kriza naše države obstoja že od decembra 1922, ko je po krivdi Pašićevi naša država izgubila državno politiko, katero je radikalska stranka zamenjala z izključno partizanskim izkoriščanjem državne oblasti. Installiral se je nečuven korupcijski režim, hoteč vladati kot manjšina na osnovi medsebojne razcepljenosti večine. Pozabil pa je, da *silobran* lahko strne v skupno akcijo tudi razdružene elemente. In tako zajednico predstavlja opozicijski blok. Ideji bloka kot organizacije za zrušenje radikalskega režima ni ugovarjati. Ako naj bi sedanja Radićeva pomoč Davidoviću pomenila krizo države, tedaj je isto pomenila tudi Radićeva pomoč Pašiću. Ostalih ugovorov proti bloku je lahko mnogo, toda ne z radikalske strani. Glavni ugovor velja za blok enako kakor za sedanji režim: pomanjkanje državne politike. Blok še ni dosegel stvarnega političnega sporazuma, temveč je le v stadiju «predpogojev». Nejasnost v ciljih opozicijskega bloka izvira odtod, ker vsaka njegova skupina pričakuje nekaj drugega. Vsaka skupina vztraja na svojem programu, zato je opozicijski blok stvarno brez programa, ki bi lahko služil kot osnova za skupno pozitivno delo dalješe dobe. In v tem je vsa njegova slabost kakor tudi opasnost, da ne bo uspel, če bi tudi ne bilo drugih ovir, izigravanj in krivljenj.

+ **Radićeva metamorfoza?** Zagrebške «Novosti» priobčujejo razgovor z nekim neimenovanim Radićevim prijateljem, ki se je po Radićevem prihodu iz Londona na Dunaj večkrat sestajal z njim. Po zatrdilih tega prijatelja je Radić že v Londonu opustil svoje skrajno republikanstvo in se pričenja navduševati za monarhijo. Obenem uvideva tudi jalovost abstinenčne politike. V Londonu so ga opozarjali, koliko škodo povzroča jugoslovenski konsolidaciji, ker s svojo veliko stranko nastopa proti kraljevini, s čemer si ne more pridobiti simpatij angleškega javnega mnenja. Anglija se je borila v svetovni vojni s Srbijo z istimi ideali osvobojenja in ujedinjenja Jugoslovenov. Zato ne more s simpatijo motriti pokreta, ki v kakršnikoli formi stremi za cepljenjem edinstvene države jugoslovenske. Lahko pa si Radić zagotovi naklonjenost angleške javnosti, ako opusti opozicijo proti monarhiji, osobito proti sedanjemu kralju, ki je v svetovni vojni bil vrhovni poveljnik zvezne srbske vojske in jugoslovenske divizije, in ako prenese svojo borbo v skupščino. Tako so Radiću v Londonu prigovarjali ravno prijatelji Hrvatov in to je na njega uplivalo v veliki meri. Sodeč po njegovem pisanju v zadnjem «Slobodnem Domu», ki smo ga nedavno beležili v izvadku, utegnejo navedene informacije imeti morda kaj stvarne podlage. Radićev najnovejši preokret bi za njegove poznavalce nikakor ne bil tako presenetljiv, kakor za njegovo maso...

+ **Radićevci in — drugi.** V odgovor na zadnje izpade zajedničarskega tiska, ki naj bi enostavno opravičeval in kril radićevo kolebanje, razpravlja «Riječ» v uvodniku o teh sfabriciranih pomislekih in ugotavlja: Radićevci že zopet pričenjajo dvomiti o iskrenosti — drugih, dočim je njihova «vzvišena nad vsako sumnjo». Trdijo, da je Davidović ostal centralist kakršen je bil, ker se ni jasno izrzali o reviziji ustave. Radićevci, hoteč dokazati neiskrenost drugim, dokazujejo le svojo. Mesto onega kar je svrka opozicijskega bloka, bi hoteli zadostiti le svojim partizanskim računom in videti g. Davidovića v kapitulaciji. Zato zopet vlačijo v diskusijo revizijo ustave, ki ni in ne more biti v programu opozicijskega bloka. Revizija je odvisna od potrebne večine v parlamentu, ki pa je danes ni in bi se ne mogla sestaviti niti tedaj, če bi vsi radićevci dospeli v parlament, ker tudi vsaka onih skupin, ki se ne bi protivile reviziji, bi hotela revizijo v drugih točkah in ne v onih, kjer bi jo hoteli drugi. Dokler bodo radićevci v vsem iskali izpričevanja za svoj neodhod v parlament in dokler bodo tud svoj odhod skušali izkoriščati edino v svoje strankarske namene, dotlej bo vsaka tvorba, ki bo odvisna od tako nesigurnih in kolebljivih zaveznikov, ovirana v svojem delovanju in ne bo utegnila svojih uspehov do kraja izkoristiti v blagor naroda in države. Radićevci nosijo veliko odgovornost in se je ne oprostijo niti tedaj, ako jo s tendenco in pod kakršnimkoli izgovorom prtijo drugim. Edino prihod v parlament jih lahko reši odgovornosti za staro recidivo: da rešujejo radikale iz zagat. — Mutatis mutandis velja to, kar «Riječ» piše o radićevcih ravnotako za naše klerikalce.

Iz demokratske stranke

Napr. političnо društvo za kolizejski okraj v Ljubljani ima redni občni zbor v sredo dne 19. marca ob pol 10. uri dopoldne v dvorani restavracije «Pri Levu» na Gosposvetski cesti. Člani in somišljeniki naj se ga zanesljivo udeleže.

Srezki odbor krajevne organizacije JDS v Celju je imel v nedeljo dne 16. marca svojo prvo odborovo sejo, na kateri se je vršil v prvi vrsti razgovor o tem, kako vsestransko poglobiti organizatorično delo v okraju Celje-Vransko. Zunanji zastopniki so podali svoje želje in nasvete za posamezne kraje. Seje se je udeležil tudi tajnik oblastnega načelstva g. Spindler.

KOČEVJE. Danes se vrši v Kočevju občni zbor krajevne organizacije JDS v gostilniških prostorih pri Beljanu ob pol 8. uri zvečer. Dnevni red: 1.) Odborovo poročilo; 2.) volitev novega odbora; 3.) slučajnosti. Občnega zbora se udeleži dr. Rape iz Ljubljane.

IZ ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV.

V sredo dne 19. marca se vrši v Št. Jurju pri Grosupljem predavanje o pomenu kulturnih društev in izobrazbi šoli odrasle mladine po deželi, ob 3., odn. ob pol 4. uri popoldne.

Domače borze

17. marca.

ZAGREB. Na efektnem tržišču je bila tendenca nekaj slabša. — Istotako je bila na **deviznem** tržišču tendenca nekaj slabša. Blaga je bilo dovolj in je bilo vse povpraševanje krito. Tečaji vseh deviz se popustili, izvzemši Pariz, ki je poskočil od 360 prošli petek na 390. Narodna banka ni intervenirala. Promet je bil srednji; največji je bil v devizah na Dunaj, Italijo, Pariz in Švico. Notirale so devize: Amsterdam ček 2985 do 3015, Dunaj 0.11355 do 0.11555, Bruselj 312.5 do 317.5, Budimpešta 0 do 0.13, Bukarešta 41 do 44, Italija izplačilo 345.375 do 348.375, ček 345 do 348, London izplačilo 347.2 do 350.2, ček 0 do 349, New-York ček 80.5 do 81.7, Pariz 385.5 do 390.5, Praga 234.5 do 337.5, Švica 1407 do 1417; valute: dolar 79.5 do 0, aK 0.1135 do 0.1155, mk 0.0675 do 0.0975, lire 342 do 0; efekti: Trg. banka 50 do 51, Brodska 69 do 70, Eskomptna 166 do 168, Hipotekarna 88 do 89.5, Jugoslavenska 139 do 140, Ljubljanska kreditna 240 do 242, Praštedionica 960 do 970, Etno 129 do 132, Slavenska 114 do 115, Srpska 150 do 152, Eksploatacija Šećerana Osijek 1460 do 1490, Nihag 130 do 135, Narodna šumska 125 do 126, Isis 62 do 64, Gutmann 1530 do 1550, Slavonija 154 do 156, Strojne 150 do 160, Trbovlje 790 do 800, Vevče 180 do 185, Union 975 do 1000, 7 odst. investicijski 63 do 65, Vojna škoda 156 do 160.

BEOGRAD. Danes so popustili vsi devizni tečaji, izvzemši Pariz in New-York, ki sta bila nad pariteto. Povpraševanje bilo pokrito vse s strani privatnih bank. Največji je bil promet v devizah na Pariz in Prago. Pod konec sestanka je bila tendenca mlačnejša. Notirale so devize: Amsterdam 3325 do 3345, Dunaj 0.1148 do 0.1149, Budimpešta 0.10 do 0.11, Bukarešta 43.25 do 43.50, Ženeva 1410 do 1415, London 347.5 do 349, Milan 346 do 347.5, New-York 81.10 do 81.25, Pariz 385 do 389, Praga 235.25 do 236, Solun zaključek 130, Kopenhagen 1145 do 1160; efekti: 7 odst. investicijsko 63.5.

Naši kraji in ljudje

Nasilje v Hotedršiči

ZAKAJ SO ITALIJANSKI VOJAKI VDRLI NA NAŠE OZEMLJE. — NEVZDRŽNOST POLOŽAJA.

V naši nedeljski številki smo poročali o težkem incidentu na naši meji pri Hotederšici, ki se je vršil 14. t. m. popoldne. Povodom tega dogodka smo poslali na lice mesta našega poročevalca. Kakor se je dalo točno dognati, ima ta vpad italijanskega kapetana Carbonija z oboroženimi vojaki na naše ozemlje celo svojo zgodovino in je samo nova epizoda vseh muk in šikan, katerim so prebivalci Hotederšice od strani italijanskih oblasti stalno izpostavljeni radi neprirodnosti današnje provizorne meje.

Vzrok teh stalnih vpadov leži v tem, ker je eden naših dobrih državljanov, gostilničar Alojzij Brus, čigar gostilna se nahaja blizu provizorične meje, javno manifestiral svoje narodno mišljenje in čustvovanje: on je namreč naziv svoje gostilne, ki se je poprej imenovala «Pri Novem svetu» spremenil v ime «Pri Jugoslaviji». To je izzvalo — ogorčenje italijanskih obmejnih organov! Od tega časa storijo oni vse, tudi najneverjetnejše reči, da bi izzivali tega našega državljana in mu škodili.

Ker se nahaja hiša Alojzija Brusa po provizorno določeni meji **nedvomno na našem ozemlju**, so Italijani neke noči poskušali tablice provizorične meje premestiti tako, da bi Brus in njegova hiša prišla pod italijansko oblast! Vendar ta nakana Italijanom ni uspela, ker so bili naši preveč budni.

Ampak Brusu so Italijani večkrat žugali, ga izzivali in so celo poslali k njemu italijanske finančne stražnike, da zahtevajo od njega davek za Italijo, kakor bi se njegova gostilna nahajala na italijanskem teritoriju.

Ni mogoče v kratkem navesti vseh muk, ki jih je Brus moral prenašati radi svoje narodne zavednosti. Ko so ostali brez uspeha vsi italijanski prikriti in zahrbtni ponočni napadi, so se javno poslužili sile na način, ki mora ogorčiti tudi najmirnejšega človeka.

Toliko o samem dogodku, ki smo ga popisali v nedeljo.

Za nas pa je ta incident, kot vsi poprejšnji, samo dokaz, da je **položaj našega prebivalstva na tem delu meje nevzdržen**, radi popolne neprirodnosti sedanje provizorične meine črte. Omenjamo samo, da je vas Hotederšica naravnost opasana od treh strani z mejno črto, ki gre ob samih hišah na koncu vasi in so polja na italijanski strani!

Upamo, da doprinese ta incident k temu, da se vsa obmejna vprašanja rešijo tako, kakor to zahteva priroda terena, in sicer v čim krajšem roku. Sicer se bodo taki težki incidenti, ki poostrujejo naše sosedne odnošaje, ponavljali še nadalje.

Protest demokratske stranke.

Oblastni odbor JDS je včeraj poslal ministru zunanjih del drju. Ninčiću brzojavko, v kateri opozarja vlado na nevzdržne razmere, ki so se vsled neprirodne razmejitve razvile ob naši granici in ki ustvarjajo vsled italijanske prepotence neprestano konflikte. Prebivalstvo živi v strahu in je razburjeno in ogorčeno. JDS poziva ministra, da vse ukrene, da se čim preje uredi vprašanje granic v smislu pravične revizije dosedanjega provizoričnega stanja.

10 letnica dijaške stavke

Danes poteče deset let, odkar se je vžgala prva iskra v srcih jugoslovanske revolucionarne omladine. Dne 18. marca leta 1914. je namreč minilo 500 let, odkar je bil zadnji vojvoda na Koroškem ustoličen v slovenskem jeziku. Naša omladina se je dobro zavedala, da je bilo ustoličenje koroških vojvod velevažno moralično pripoznanje slovenske narodnosti in posvedočenje prvenstva Slovencev v okviru takratne Koroške. Slovenska mladina, polna idealnega navdušenja za narodne pravice, je hotela z mašo obhajati 500 letnico tega važnega zgodovinskega dejstva. Vsa mladina je bila v tem edina, kajti čutila je, da na ta način najdostojneje proslavi ta dan. Toda šolske oblasti niso imele pravega smisla za čustva slovenske mladine. To postopanje šolskih oblasti je seveda moralo razgreti mlada srca, ki je čutila, da se hoče njih narodno zavest potlačiti k tlom. Dijaki so skleniti «stavkati» — izostati iz šole in se korporativno udeležiti maše pri frančiškanih. Ta svoj načrt so tudi dosledno in v polnem obsegu izvedli. Pred cerkvijo je bil postavljen močen oddelek policije, a po nepotrebnem, ker se je dijaštvo ponašalo mirno in dostojno in na ta način jasno dokumentiralo, da se zaveda resnosti in pomena obletnice. Popoldne so imeli dijaki na Rožniku in na Golovcu zborovanje, kjer se je razpravljalo o važnih narodnih vprašanjih. Tako je edino dijaštvo v svojem narodnem ponosu proslavilo proti višji volji naš narodni praznik. Ta dijaška stavka, ki se je vršila v težki atmosferi tik pred izbruhom svetovne tragedije, je pokazala, kako živo in krepko je narodno mišljenje slovenskega dijaštva, a na drugi strani pokazala tudi to, da je imela mladina takrat le malo pravih prijateljev.

Marčna stavka našega dijaštva bo brez dvoma zabeležena v naši narodni zgodovini, saj ona pomeni z naše strani prvi korak v borbi za svobodo Jugoslovenstva.

Zagrebška drama v Beogradu

11. t. m. je nastopil zagrebški dramski ansambel svoje štiridnevno gostovanje v Beogradu; na idejo medsebojnega gostovanja sta prišli vodstvi zagrebške in beograjske drame. Reči je treba, da je bila ta misel zelo srečna v vsakem oziru. Praksa je pokazala, da je bila dobra, vsled česar se je tudi obnesla.

Pomen zagrebškega gostovanja v prestolici naše države tiči v spoznavanju umetnostnih posebnosti obeh ansamblov, zagrebškega in beograjskega. Beograjska drama je znana po svojih neprekosljivih kreacijah iz domačega miljeja. Nasprotno uspevajo Zagrebčani s svojo profinjenostjo, inteligenco in igralsko kulturo. Beograjska gledališka kritika je zasledovala gostovanje zagrebškega ansambla z največjo pazljivostjo in je ostro podčrtala njegove vrline: veliko kulturo, dobro šolo, solidno rutino. Zagrebčani so izvrstni v medsebojni skladnosti, plastičnosti in prožnosti. Odlikujejo se po fini dikciji, s katero se Beograjčani ne morejo meriti. V njih je razvit smisel za celoto. Vse to je plod šole, ki jih je unificirala v igri, ne da bi pri tem napravila iž njih šablonsko shemo. Največ zaslug si je pri tem stekel režiser Gavella.

Zagrebški igralci so prišli v Beograd s prelepo izjavo, iz katere se zrcali njihov umetnostni program. Sestavili so ga iz štirih mest posameznih komadov, v katerih so nastopili. Program je kratek in se glasi: «Naj nas vodijo večnosti naproti: Dobre slutnje naših prednikov (Gudulićeva «Dubravka»), neskončna širina naše narodne duše (Kosorov «Požar strasti»), mukotrpna pot naše mlade kulture (Krležov «Vučjak») in neomajna odločnost našega potrpljenja (Kulundžićeva «Ponoć»). Na tej podlagi bodi zveza med nami blagoslovljena na veke.»

Poset beograjske publike za gostovanja Zagrebčanov se da primerjati samo z navalom k predstavam ruskih Hudožestvenikov. Beograjčani so klicali drage goste vedno iznova pred zastor. V soboto 16. t. m. pri zadnji predstavi se je morala zavesa dvigniti nič manj kot štirinajstkrat zaporedoma. Gledališče je odmevalo od vzklikov Zagrebčanom, Hrvatom in narodnemu edinstvu. Gledališki posetniki in beograjski igralci so mile jim goste obsipali s cvetjem, novi upravnik drame gosp. Predić pa je Zagrebčanom izročil lovorov venec s hrvatsko in srbsko trobojnico. Zvečer je bil v hotelu «Imperial» svečan banket, katerega je priredilo beograjsko mesto. Na banketu je bilo izrečenih več zdravic, ki so pokazale, kako važen činitelj je gledališče na polju zbliževanja med Hrvati in Srbi.

Občni zbor celjske podružnice SLD

Občni zbor celjske podružnice Slov. lovskega društva, ki se je vršil v soboto, dne 15. t. m. v hotelu Balkan v Celju, je bil po udeležbi sijajna manifestacija zelene garde. Udeležila sta se ga tudi zastopnika osrednjega društva predsednik dr. Lovrenčič in blagajnik Zupanc, zelo mnogo zunanjih članov ter častno število celjskih lovcev. Odborovo poročilo je povdarjalo med drugim sestanek lovskih najemnikov, ki se je vršil na inicijativo podružnice Celje in na katerem se je razpravljalo o nagradah za lovske paznike in za zatiranje roparskih živali. Podružnica je izdala tudi pravilnik za lovske najemnike, ki je še v zalogi. Povdarjala se je tudi dolžnost, da podpirajo vsi slovenski lovci novega puškarja koroškega begunca Rutarja, ki se je stal no naselil v Celju ter je strokovnjak prve vrste.

V imenu osrednjega odbora je pozdravil lepo zborovanje predsednik dr. Lovrenčič, o glasilu «Lovcu» in o članstvu pa je poročal blagajnik Zupanc. — Število 2000 članov v Sloventji ne more zadovoljiti osrednjega odbora, ako se izdaja na leto nad 7.300 lovskih kart. Le močna organizacija bo dosegla, da novi lovski zakon, ki se pripravlja, ne bo v škodo razvoju slovenskega lovstva. Preokorna pravila in tudi neresnost, ki se je pokazala pri volitvah, je žal ubila dragoceni čas, ki bi se bil moral porabiti za razna važna organizatorična in strokovna vprašanja.

Novi odbor sestoji iz sledečih članov: predsednik Fr. Roblek, (Žalec), podpredsednik Robert Diehl, tajnik Lj. Černej, blagajnik Iv. Erhartič, odbornik Fr. Confidenti, dr. Bernardi, dr. Josip Karlovšek in Vilko Kukec, Žalec, preglednika Rafko Salmič in J. Rihtaršič.

Pri slučajnostih je čestital odvetnik Erhartič v iskrenih besedah navzočemu nestorju slov. lovcev dr. Jos. Sernecu, ki kljub visoki starosti še vedno rad poleti s svojimi lovskimi tovariši v prosto naravo. Čestitkam se je pridružil tudi predsednik osrednjega odbora. Nato sta se izvolila ob velikem navdušenju navzočih prva častna člana podružnice dr. Sernec in zaslužni dosedanji predsednik Fran Confidenti. Ginjen se je zahvalil za prisrčne ovacije dr. Sernec. To prijateljsko slavje je prav srečno zaključilo oficijelni del, nakar se je vršila še v pozno noč neprisiljena lovska zabava.

Le izborno blago, prvovrstna izdelava krojev, nizke cene in hitra postrežba so priborila **sloves** po vsej Sloveniji in Jugoslaviji znani

konfekcijski industriji

Drago Schwab, Ljubljana.

Smrt zasluženega prekmurskega Slovenca

V Bogojini je pred kratkim nenadoma preminul posestnik in lončar, Ivan *Camplin*, čegar ime je bilo znano širom vsega Prekmurja ter ga je ljubil in čislal vsak človek. Bil je zaveden narodnjak, kakor jih v Prekmurju ni baš dosti. Neizmerno je ljubil lepo slovansko čtivo in pesem. Iz dna svoje poštene slovanske duše pa je mrzil madžarske nasilnike in njihovo lažli-kulturo. Radi svojega slovenskega mišljenja je moral pod bivšim madžarskim režimom mnogo pretrpeti. Madžari so mu ogrožali borno eksistenco, a mož ni klonil ter je ves srečen učakal osvobojenje Prekmurja. Koliko si je rajnki takrat prizadeval in agitiral, ko je šlo za možnost glasovanja za Jugoslavijo, da bi nabral čim več glasov, je še dobro znano. Dasi je živel v siromašnih razmerah, je prav do zadnjega žrtvoval ves svoj čas in vse svoje moči, da je organiziral lončarsko zadrugo, gasilno društvo itd. V lončarski zadrugi je bil izvoljen za predsednika. — Udejstvoval se je, vsaj inicijativno, sploh pri vsakem društvenem življenju. Bil je priprost kmet, a razumen in ukaželjen ter je velika škoda, da nam ga je ugrabila tako rana smrt. Z njim so legli v grob številni njegovi idealni načrti, ki bi prišli v prid domačinom.

Ivan Camplin je bil star šele 43 let ter zapušča vdovo in 6 nedoraslih otrok. Pogreb je pokazal, kako silno je bil pokojnik priljubljen med našim narodom v Prekmurju. Iz bližnjih in daljnih krajev so prihiteli ljudje, da sprejmejo svojega ljubljenca na zadnji poti. Žalnega sprevoda se je tudi udeležila šolska mladina, moški pevski zbor pa mu je pod vodstvom nadučitelja Avgusta Minkuša zapel zadnje slovo. Ko so — prvič v Bogojini — zadoneli mogočni in pretresljivi akordi slovenskih žalostink, je glasno zaplakala tisočglava množica. Učitelj Edmund Karnar je v prekrasnem nagrobnem govoru očrtal pokojnikovo vzgledno življenje, slavil njegovo narodno zavednost in apeliral na blaga srca navzočih, naj priskočijo na pomoč nesrečni vdovi, ki je sedaj s svojimi šestimi otročiči izročena skrajni bedi. Zavzeti bi se morala zanje tudi širša domovina, za katero je rajnki toliko trpel in legel v grob kot siromak. Vigred se povrne, a ti dragi Ivan, spavaj sladko v svobodni zemljici prekmurski, ki si jo imel v mislih in v srcu do zadnjega vzdihljaja!

Dopisi

KRANJ. V «Slovencu» in «Domoljubu» od 13. marca se spodtika anonimni dopisnik ob pustni korzo, ki so ga priredili na pustni torek Kranjci vseh slojev in tudi vseh strank v razvedrilo občinstva, nikakor pa ne z namenom kaliti cerkvene obrede kot to trdi lažnjivi anonimnež. Da znajo naši klerikalci resnico potvarjati pač vemo, nismo pa vedeli, da znajo tako podlo pretiravati. Kajti v dopisu je vse, razen dejstva, da se je pustni korzo v resnici vršil, zlagano, pretirano in potvorjeno. Dopisnik je prepričan, da pustni korzo ni bil prirejen z namenom žaliti ali pa motiti karkoli, toda njegov namen je prozoren, namreč agitirati zoper «liberalce» ter pri tem uporabiti Najsvetejše. Vsi meščani brez razlike strank so odobravali prireditev in nikomur ne bi kako bogoskrunstvo niti na misel prišlo, da ga ni opomnil k temu anonimnež. Pustni korzi so se vršili kar svet obstoja in se bodo i v bodoče v Kranju, pa tudi, če komu to ne bo všeč. V Italiji so aranžirali slične sprevode papeži sami in žrtvovali v te svrhe ogromne vsote, pri nas pa bi tega ne smeli mirni in pošteni meščani. Pometajte pred svojim pragom, sicer Vam bomo pomagali mi in obelodanili marsikaj, kar Vam ne bo posebno po godu. Anonimnež, ki sumniči tega in onega meščana nekorektnih dejanj, naj se podpiše in naj se nikar ne skriva za urednikom, ki uživa imuniteto. Ne misli naj pa nikar, da bo s takimi dopisi kakega «liberalca» spreobrnil. Pametni ljudje in tudi njegovi lastni pristaši pa se mu le smejejo in so ogorčeni nad njegovo lažjo, kajti kdor pozna Kranjce, je prepričan, da so priredili korzo zgolj iz zabavnih, nikakor pa iz zlobnih razlogov.

TRŽIČ. Meščanski šoli se je z velikimi žrtvami posrečilo pridobiti opernega baritonista dr. Rigo in njegovega odličnega spremljevalca Antona Ravnika, konservatorijskega profesorja v Ljubljani, za izreden koncert v Tržiču, ki se bo vršil v ponedeljek dne 24. marca v šolski telovadnici. Na sporedu so pesmi naših najboljših domačih in inozemskih komponistov. Upati je zato, da bo šolska telovadnica ta večer do zadnjega kotička polna.

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče v Radovljici ponovi na praznik, dne 19. marca ob 14. in pol kmečko žaloigro «Užitkarji».

GORNJI LOGATEC. Na Jožefovo 19. marca ob 3. uri popoldne se vrši predavanje Zveze kulturnih društev o boju jugoslovanskih nacionalistov proti Avstriji. Predaval bo v šoli v Gornjem Logatcu g. Fran Majcen iz Ljubljane. Opozarjamo na zanimivo predavanje, ki je namenjeno članom in prijateljem vseh naprednih društev. Udeležite se ga polnoštevilno iz Gornjega Logatca in okolice; vabimo tudi udeležnike iz Dolnjega Logatca in vseh okoliških vasi. Začne se točno ob napovedani uri.

POLJČANE. Odkar je ustanovljena v našem kraju Orjuna, se je polastila nekaterih društev velika nervoznost. Med te spadajo tudi gasilno društvo, v katerem imajo večino klerikalci, dalje tkzv. narodno glasbeno društvo «Zvon», in prav posebno še Orlov. Slednji so imeli nedavno veselico, katere sta se udeležila tudi dva Orjunaša z znaki. Orli so se neljube kontrole skušali na vse mogoče načine iznebiti. Pričeli so najprej z izzivanjem, ker pa Orjunaša nista reagirala, so se poslužili novega trika. Spraviti so ju hoteli z veselice, češ, da eden od navzočih ni plačal vstopnine. Ker pa se je dotični legitimiral blagajničarju in kontrolorju z vstopnico, so nato zahtevali od obeh Orjunašev, da odstranita znake, kar pa sta ta dva seveda odločno odklonila. Nekateri člani «Zvona» so že spenjali roke, in se je le razsodnosti Orjunašev zahvaliti, da ni prišlo do pretepa.

IZ PREKMURJA. Dne 12. marca se je vršil v prostorih hotela Dobray v Murski Soboti redni mesečni družabni sestanek krajevne organizacije JDS v Murski Soboti. Bil je nepričakovano dobro obiskan in ga je otvoril predsednik dr. Škerlak s pozdravom, nakar je podpredsednik prof. dr. Robič razložil pomen in namen rednih družabnih sestankov, notar Anton Koder pa je poročal o sedanjem političnem stanju in položaju demokratske stranke. Orkester našega vrlega Sokola nam je nudil neprisiljeno zabavo in velik glasbeni užitek. Splošno je bilo razpoloženje izborno, ter se že naprej veselimo prihodnjih družabnih sestankov naše organizacije, ki se bodo vršili od sedaj naprej redno vsako prvo sredo v mesecu v prostorih hotela Dobray. In sicer bo najprej predavanje, bodisi politično ali strokovno, potem godba in petje, tako, da bomo združili vedno koristno s prijetnim. Želimo pa, da bi se družabnih večerov udeleževali naši somišljeniki vedno polnoštevilno, ker bomo s tem pokazali svojim političnim nasprotnikom, da v Murski Soboti demokratje ne spimo, da delamo skupno in vzajemno. Trdno smo prepričani, da bo imelo to naše delo obilo uspeha in sadov.

Naročajte dnevnik „Jutro"!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Torek, 18.: Zaprto.
Sreda, 19. ob 15.: «Liliom». Ljudska predstava. Izv. Ob 20.: Tri maske, Smešne precioze, Priljudni komisar. Izv.
Četrtek, 20.: «Kamela skozi uho šivanke». C.
Petek, 21.: Zaprto. (Generalna vaja.)
Sobota, 22.: «Cezar in Kleopatra». Premijera. Izv.
Nedelja, 23.: «Cezar in Kleopatra». Izv.
Ponedeljek, 24.: Zaprto.

Ljubljanska opera.

Torek, 18.: «Gorenjski slavček». E.
Sreda, 19.: «Mignon». Ljudska predstava. Izv.
Četrtek, 20.: «Manon». D.
Petek, 21.: «Poljub». A.
Sobota, 22.: «Manon». B.
Nedelja, 23.: «Carmen». Ljudska predstava. Izv.
Ponedeljek, 24.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Torek, 18.: «Mogočni prstan» E. Kuponi.
Sreda, 19.: ob 15. «2 × 2 = 5». Kuponi. Ob 20.: «Pri treh mladenkah».
Četrtek, 20.: «2 × 2 = 5». C. Kuponi.
Petek, 21.: Zaprto.

III. sinfonični koncert dr. čerina

V nabito polni Unionski dvorani se je vršil včeraj dr. Čerinov tretji letošnji koncert. Začetek je stal v znamenju Smetanove proslave: sinfonična pesem «Waldsteinov tabor» ga je dostojno uvedla. O skladbi sami bi bilo odveč govoriti; izvajanje pa je bilo vseskozi vzorno in brezhibno, orkester se je to pot še posebno izkazal. Vešča roka našega najmarljivejšega dirigenta je s krepkimi potezami izklesala vodilne glasbene misli in dala epični skladbi primerno zaokrožitev. Interpretacija je bila vestna, zadovoljiva in je jasno predočevala vse pestre slike sinfoničnega programa. O Smetanovih pesmih za glas in klavir pa naj mi bo vzlic vse pietete do neumrlivega mojstra dovoljeno reči, da so dandanes že nekoliko obledele; preskromna spremljava zveni tupatam zastarelo. Morda je bilo to krivo tudi, da se glas gdč. Zikove ni razmahnil do običajne polnozvočnosti; tudi njen, sicer ognjevit temperament, ni prišel do popolne veljave. Po zaslugi priljubljena pevka pa je žela obilen aplavz. Baritonist g. Ovejšč to pot ni bil na višini.

Napeto pričakovana «Jugoslovanska sinfonija» Milenka Paunoviča, se je na včerajšnjem koncertu prvikrat izvajala. Mislim, da je moral biti tudi skladatelj sam zadovoljen z izvedbo dr. Čerinovega orkestra. Ogromno dolga skladba je bila do skrajnosti vestno in precizno naštudirana; godala so pela polnodoneče, les in ostala trobila so vzorno prinesla sicer zelo težko izvedljiva in naporna mesta. Glede sinfonije same pa se ne moremo strinjati z g. dr. Čerinom, da naj bi bila nekak vzgled slovenskim glasbenikom. Sestoji iz treh delov, ki so vsi malo preveč potegnjeni. Poetični program sinfonije seveda že a priori izključuje čisto sinfonično obliko; zato je skladatelj tudi izbral prostejšo, fantazijsko obliko, kar pa ga je zavedlo k temu, da je prevečkrat ponovil iste fraze, iste motive, in še celo v isti harmonizaciji. Zato je cela skladba vzlic vestilnemu motivu vendarle nekam neenotna, čemur so tudi krivi tolikratni nastavki znova. Motivični material skladbe je pester, narodno barvit in karakterističen; večkrat nam zazvene na uho zvoki srbskega kola in drugih narodnih plesov in pesmi, kar daje sinfoniji značilno in živahno narodno zabarvanost. Navzoči skladatelj je bil deležen burnega aplavza in je prejel tudi lovorjev venec.

Včerajšnji koncert je bil nov dokument dr. Čerinove neumornosti na polju reproduktivne glasbe. Nabito polna navdušena dvorana mu je dala znova dokaz njegove vsesplošne priljubljenosti. Zato je tembolj obžalovanja vredno, da se namerava odtegniti koncertnemu delovanju in to zaradi tega, ker menda ne prenaša rad ostrih kritik. Upam, da ga bo zadržanje publike in njena oduševljenost pri včerajšnjem koncertu podučila, da niso vse puščice tako ostre, kakor zgledajo, in da bo njegovo delovanje nerad pogrešal tudi marsikateri. — «Diletant - Slovenec».

Glasbeno-recitacijska matineja v Filharmonični dvorani. Agilen «Klub Primork» je v nedeljo ob enajstih zjutraj priredil glasbeno-recitacijsko matinejo, ki je uspela v vseh ozirih prav dobro. Prireditev je otvoril naš odlični operni in koncertni pevec g. Betteto, ki je zapel dve pesmi. Na splošno zahtevo navdušenega občinstva je moral dodati še eno. Sledila je recitacija ge. Marije Vere. Prednašala je pesem «Beseda» od Victorja Hugoja. Točka je bila prav zanimivo podana, mestoma naravnost vzorno. Gospod Lipah je nato absolviral «balado o gospodu Jošlu», zrelo umetnino dr. Ivana Robide, katero je na klavirju improviziral g. Marij Kogoj. Lipahovo podajanje je bilo zelo plastično. Interesantno bi pa bilo slišati to recitacijo še brez spremljave na klavirju. G. Šest se je potrudil ob Abakumovem «Oslu». Gdč. Jerajeva je odsvirala odstavek iz Mendelssohnovega C-mol koncerta z bravuro, ki zasluži res iskreno priznanje. Prekrasno pa je zapela ga. Thierry-Kavčnikova troje pesmi, s katerimi je bil program matineje izčrpan. Dobri in diskretni spremljevalci na klavirju so bili gg. Jeraj, Kogoj, Kumar in Neffat. Obisk prireditve je bil dober. Matineja je popolnoma dosegla svoj namen.

Vilharjev večer v Osijeku. Hrvatsko pevsko društvo «Kuhač» priredi 4. aprila v Osijeku Vilharjev večer. Skladbe bo izvajal mešani zbor, gledališki orkester ter solopevca ga. Kunačeva in g. Pichler.

Češki list o naši glasbi. Češka glasbena revija «Listy hudebni matice» prinaša v letošnji januarski številki pod naslovom «Iz glasbenega življenja v Ljubljani» sledeče misli: Glasbena Matica v Ljubljani je središče in predstaviteljica glasbenega življenja. Ustanovljena je bila pred 50 leti. Po 20 letih svojega delovanja je ustanovila pevski zbor, ki je postal priljubljen in znamenit po vsem slovanskem jugu. Po svetovni vojni se je pod pokroviteljstvom Glasbene Matice ustanovilo še Orkestralno društvo kot godalni orkester, ki pa žalibog danes še ni popolen, ker mu primanjkujejo pihala. Pri proizvajanju večjih simfoničnih skladb si jih morajo izposojati iz opere. A tu smo pri najvažnejšem vprašanju, o čigar zadovoljivi rešitvi je odvisna lepša bodočnost slovenske glasbene kulture. Instrumentalna glasba je pri Slovencih tako rekoč še nerazvita; častno izjemo tvori klavir, ki se prav lepo reprezentira in deloma godalni instrumenti, ki v izvestnih slučajih še zadostujejo. V ostalih godbilih bo treba še mnogo doprinesti, da bo dosečeno ravnovesje med vokalno in instrumentalno glasbo, ki se je že od početka

Domače vesti

NEKROLOG.

Lucifer je mrtev! Živel . . . to se pravi: N. v m. p.!

Smrtna kosa ga ni zabeležila, prsti mu ni zrahljala nagrobnica: «Blagor — muki — sespo — čije!»

Padel je Glô, veliki mag, tiran in German, — da je zmagal, se s slavo in srečo ovenčal Sainclair, francoski temovidec, veleduh, največji sin Velike Nacije.

S te plati je stvar precej poučna in bi se dalo posebej razpravljati, zakaj je roman lansko leto vzbujal v Parizu tolikšno senzacijo, namreč še vse drugačno, kakor pri naših gospeh in gospodičnah, ki so nas tuintam počastile z nežnimi vprašanji: «Kakšen bo konec za božjo voljo — kaj bo z Laurenco, Ireno in . . . drugimi?» Mi pa nismo nič odgovarjali, četudi smo že leta 1914., ko je zagrmelo od Belta do Indije, in fantastični roman o Luciferju še davno ni bil napisan, predobro vedeli, da mora pasti Glô in zmagati Sainclair.

Lucifer je mrtev, v nedeljo smo ga pokopali ob pravem času; ne žaluje menda nihče za njim. O, življenje hiti nevzdržno naprej, ostane pa «španso», zagonetno, verjetno in neverjetno zdaj in na vekomaj! **Ssa.**

*

* **Odlikovanje.** Kralj Aleksander je bivšemu francoskemu poslaniku v Beogradu Klementu Simonu podelil red sv. Save I. razreda, prvemu tajniku francoskega poslaništva Andreju de Leus pa red svete Save IV. razreda.

* **Novi direktor rečnega prometa.** Vladimir Marković, direktor rečnega prometa v ministrstvu saobračaja je trajno upokojen. Za novega direktorja rečnega prometa pa je imenovan Vladimir Babović, doslej ravnatelj železniške direkcije v Zagrebu.

* **Velik dar bivše kraljice Natalije.** — Bivša srbska kraljica Natalija, ki živi sedaj v Parizu, je prepustila beograjski univerzi svoje veliko posestvo v Majdan Peku, ki donaša na leto več milijonov dinarjev dohodkov. Univerza bo s temi dohodki vzdrževala dijaški dom in nabavljala knjige za svojo biblioteko.

* **Zdravniki, ki so vložili prošnje za stažistovska mesta v Sloveniji,** se nujno vabijo na važen stanovski sestanek, ki se vrši 20. t. m. ob 2. popoldne v kavarni «Zvezda».

* **Prevedba učiteljstva za Slovenijo** po novi službeni pragmatiki je pravkar dospela na prosvetni oddelek v Ljubljano. Iz te prevedbe je razvidno, da je obveljala za učiteljstvo 32letna službena doba kakor to določa zakon o narodnih šolah, ki ga torej nova služb. pragmatika v tem pogledu ne izpreminja.

* **Sprejem v podoficirsko šolo.** Prva pešadijska podoficirska šola Aleksandra I. v Beogradu sprejme dne 5. maja 1924. večje število gojencev iz civila in stalnega kadra. Kandidati morajo biti jugoslovanski državljani v starosti od 17 do 21 let, ki so dovršili vsaj ljudsko šolo in so dobrega vedenja. Prošnje naj se predlože najpozneje do 25. aprila potom komande vojnega okrožja, na katere teritoriju biva kandidat. Vožnja v Beograd in — če kandidat propade pri sprejemnem izpitu — tudi nazaj, je brezplačna.

* **Delovni čas v državnih uradih.** Finančni minister je izdal naredbo, ki določa delovni čas v državnih uradih takole: kot delavnike je smatrati one dneve v letu, ki v tej naredbi niso izrecno navedeni kot državni ali konfesijonalni prazniki. Državni prazniki so: 17. december kot kraljev rojstni dan; 1. december kot dan proglasitve narodnega ujedinjenja; 28. junij — Vidovdan kot spominski dan borcev za vero in domovino ter 11. maj kot praznik slovanskih apostolov Cirila in Metoda. Kot konfesijonalni prazniki veljajo oni, ki so navedeni v § 286. budžetnega zakona za leto 1922.-1923. Ob delavnikih trajajo uradne ure od 8. do 13. in od 15. do 18. ure. Ob praznikih je zaposlen le en del uradnikov od 9. do 11. ure. Rimsko-katoliški državni uslužbenci so od službe oproščeni: o Veliki noči dva dni, o božiču dva dni, o binkoštih dva dni ter na praznik Rešnjega telesa in na vseh svetnikov dan.

* **V spomin pokojnemu dr. Kosu.** Na ljubljanski univerzi se je profesor dr. Polec pred predavanjem s toplimi besedami spomnil pokojnega nestorja slovenskih zgodovinarjev dr. Frana Kosa. Naglašal je velike ovire pri izdaji epohalnega dela «Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku». Izišli so štirje zvezki, pravkar bi moral iziti peti, pa ga je sredi priprav za šesti zvezek ugrabila smrt. Vendar delo ne bo ostalo «torso». «Imam sina» — je dejal pokojnik — «ki ve za vse in ki bo nadaljeval, česar jaz nisem končal».

* **Smrtna kosa.** Včeraj opoldne je umrl v Ljubljani po daljšem bolehanju v starosti 48 let g. Viktor Adamič, nadzornik Južne železnice, brat komponista g. Emila Adamiča. Pokojnik je bil ljubezniv družabnik dober muzičar in se je bavil tudi s slikanjem. Nekaj časa je bil tudi član ljubljanskega občinskega sveta. Pogreb bo v sredo ob pol štirih popoldne iz Sodne ulice št. 3. — V Rogaški Slatini je včeraj preminula gdč. Mara Druškovičeva, sestra bivšega inšpektorja v ministrstvu socijalne politike g. dr. Andreja Druškoviča. Pogreb bo jutri dopoldne. — V Framu pri Mariboru je v nedeljo umrl v visoki starosti 84 let g. Jernej Zamolo. Bil je soustanovnik tamošnje posojilnice. — Blag jim spomin!

* **Poštno-brzojavna šola v Beogradu.** Minister pošte in brzojava je podpisal te dni nov pravilnik za nižjo strokovno šolo v Beogradu, namenjeno strokovni izobrazbi poštno-brzojavnih uradnikov. Predavanje v šoli bo trajalo dve leti z izpitom koncem vsakega leta. Za sprejem bo razpisan natečaj, število frekventantov pa določi ministrstvo. Sprejemali se bodo kandidati, ki so dovršili vsaj šest razredov gimnazije ali realke. Poduk je brezplačen. Siromašni frekventanti dobe od države denarno subvencijo, ki jo določi ministrstvo. Pravilnik predvideva, da se sčasoma ustanove take šole na sedežu vseh poštnih direkcij.

* **Koroški Slovenci pred občinskimi volitvami.** V nedeljo dne 6. aprila se vrše na Koroškem občinske volitve. Koroškim Slovencem je dana zopet priložnost, da se poslužijo svoje državljanske pravice in volijo v občinske zastope može tiste stranke, o kateri so prepričani, da najbolje poznajo potrebe in težnje domačega ljudstva. Parola koroških Slovencev je, da nastopijo povsod, kjer je le mogoče, popolnoma samostojno kot Koroška slovenska stranka. «Koroški Slovenec» poziva vse slovenske rojake, da dne 6. aprila store svojo narodno in gospodarsko dolžnost ter oddajo pri volitvah glasovnice kandidatom Koroške slovenske stranke.

* **Zagrebška mestna aprovizacija** bo polagoma likvidirala. Opusti se najprej preskrba živil, ki so v svobodni trgovini po primernih cenah in zadostnih množinah na razpolago. Aprovizacija pa bo še nadalje vodila preskrbo prebivalstva z drvami, mesom in ledom iz mestne tovarne za led.

* **Najnovejši novomeški detektiv.** Iz Novega mesta nam pišejo: Sin tukajšnjega uglednega meščana in trgovca B. je dobil igračo, s katero se delajo desetdinarski bankovci. Šel je z njo v «veletrgovino» St. K. (tako vsaj stoji na strani 244 seznama deležnikov čekovnega prometa) in pokazal tamkaj svojo umetnost sestri «veletrgovca», ki je vzela stvar za resnico ter povedala vso stvar svojemu bratu. Ko je šel potem trgovec B. zvečer v gostilno h Kokliču, je prišel za njim veletrgovec St. K. in čakal tako dolgo, da je B. zapustil lokal. Nato je šel za njim in ga je zvabil pod pretvezo, da mu ima nekaj važnega povedati v svoje stanovanje. Nič hudega sluteč, je šel B. za St. K., ki ga je nato v stanovanju prijel, češ da je ponarejevalec denarja in da ima za to priče in dokaze. Trgovec B. namreč ni vedel, kako je njegov sin potegnil «veletrgovčevo» sestro in je zato skušal oditi iz sobe, kar pa mu je St. K. zabranil, smuknil iz sobe, isto zaklenil in stekel potem h okrajnemu sodniku H., sestra veletrgovca pa po orožnike, da aretirajo B. Orožniki so res prišli in rešili trgovca B. iz mučnega položaja, potem ko jim je raztolmačil ustrojstvo strahovitega aparata. Vse Novo mesto se smeji najnovejšemu detektivu, ki je bil ob času velikega boja imeniten govornik stranke «dela in reda». G. župana pa prosimo, da sprejme g. St. K. kot detektiva v mestne službe, kjer bo še gotovo marsikatero dobro pogruntal.

* **Občni zbor kolektivne obrtne zadruge** na Bledu se vrši v nedeljo, dne 23. marca ob 15. uri z običajnim dnevnim redom, v osnovni šoli na Bledu.

* **Velika defravdacija.** V osiješki podružnici «Štamparskega zavoda» je bila pred meseci izvršena velika defravdacija. Primanjkljaj je znašal 1,356.461 kron. Kot krivec je bil aretiran knjigovodja Mirko Bedenk, nekdaj duhovnik in tajnik senjskega škofa, ki je pozneje zaradi živel balezni moral opustiti duhovni poklic ter bil sprejet za knjigovodjo pri osiješki podružnici Štamparskega zavoda. Prešli četrtek se je vršila v Osijeku proti njemu kazenska obravnava. Na predlog zagovornika je sodišče sklenilo, da se Bedenk pošlje v Stenjevac na opazovanje.

* **Tatvina.** Iz Celja se nam poroča o večji tatvini, ki se je vršila te dni v gradu Novo Celje pri Petrovčah, ki je last barona Turkoviča. Doslej še neznani uzmovič je vzel razne dragoceno namizno orodje ter precej veliko druge srebrnine. Vsi sledovi kažejo, da je izvršil tatvino kak domačin.

* **Priporočamo vsem redbinam KOLINSKO CIKORIJO, izvrsten pridatek za kavo.** 9

Iz Ljubljane

u— **Proslava 50letnice samostojnosti g. Alojzija Korsike.** Dne 14. t. m. je slavil g. Alojzij Korsika, ugledni starosta trgovskih vrtnarjev, 50letnico samostojnosti kot trgovski vrtnar. Njegovi čestilci so se zbrali na predvečer jubileja v restavraciji «Zvezda», da mu iskreno čestitajo in prisostvujejo predaji diplome, ki mu jo je izročila v znak hvaležnosti in zaslug pokrajinska zadruga slovenskih trgovskih vrtnarjev. Jubilanta so oblile solze, ko je zagledal v špalirju svoje stare znance, ki so pred 50 leti in pozneje bili še njegovi učenci. Imenom stanovskih tovarišev ga je pozdravil najprej njegov najboljši prijatelj in stari znanec g. Herzmansky star, nakar je v slavnostnem govoru g. Franchetti orisal slavljenčevo delovanje in zasluge za razvoj vrtnarske obrti. Nato je namestnik načelnika pok. zadruge trg. vrtnarjev izročil slavljencu diplomo prvega častnega člana zadruge. Za izkaze spoštovanja in priznanja se je g. Korsika zahvaljeval globoko ginjen. V imenu Saveza trgovskih vrtnarskih obrtnikov ga je pozdravil g. Pavel Simenc, imenom Zveze obrtnih zadrug pa g. Franchetti. Nastopila je še cela vrsta govornikov, ki so slavili zasluge in delovanje jubilanta za vrtnarsko obrt, kakor tudi za splošnost. Po okusno prirejeni večerji se je razvila prosta zabava, pri kateri je čestitljivi jubilant kljub svoji visoki starosti 78 let še piesal «kolo» in «polštertanc». Uglednemu someščanu in našemu somišljeniku čestitamo k njegovemu jubileju dela tudi mi najiskrenejše ter mu kličemo: Še na mnoga leta!

u— **Občni zbor pevskega društva «Ljubljanski Zvon»** se je vršil v nedeljo dopoldne ob polnoštevilni udeležbi članstva. O delovanju društva v preteklem letu so poročali posamezni funkcijonarji. Iz tajniškega poročila g. Matula posnemamo, da je društvo priredilo 4 koncerte izven Ljubljane (v Litiji, Trbovljah, Rogaški Slatini in v Laškem) ter je hotelo koncerte po deželi prirejati nadalje. Opustiti je moralo namero zategadelj ker ministrstvo saobraćaja noče dovoliti popusta na železniški vožnji. — «Ljubljanski Zvon» je dalje sodeloval na različnih prireditvah narodnih društev. Šteje danes 133 ustanovnih, 314 podpornih in 65 izvršujočih članov. Blagajniško poročilo je podal g. Lombar. Gmotno stanje društva je ugodno. Arhiv in inventar sta se precej pomnožila, zaloga skladb je našla dovolj odjemalcev. O delu in napredku pevskega zbora je obširno poročal pevovodja g. Prelovec, ki je obenem razložil smernice bodočemu delovanju in nalogam «Lj. Zvona». Društvo izda v kratkem zbirko 10 moških in mešanih zborov skladateljev Ravnika, Adamiča in Premrla. Po poročilih, katere je občni zbor vzel z odobravanjem na znanje so se vršile volitve. V odbor so bil z vzklikom izvoljeni gg. L. Drenovec (predsednik), Z. Prelovec (pevovodja), K. Tavčar, Jože Grile (revizorja) ter Matul, Meglič, Meden, Lombar, Jamnik, Gärtner, Starič, Cizelj, Ramšak, Vizjak, Bohinc in Šulc. Po slučajnostih je v kratkem, jedernatem govoru vzpodbujal častni predsednik dr. A. Švigelj članstvo k neutrudljivemu, smotrenemu delu, nakar je g. Drenovec z zahvalo za udeležbo zaključil lepo uspeli občni zbor.

u— **Mestna občina ljubljanska** je poklonila namesto venca na krsto bivšega občinskega svetovalca ravnatelja Ivana Šubica 500 Din za slepce.

u— Sokol Štepanja vas ponovi na splošno željo občinstva na praznik dne 19. t. m. v društveni telovadnici Eng. Gangl-ovo dramo štiridejanko «Sin». Začetek ob 19. uri.

Posetite danes zvečer ob 7. uri slavnostno predstavo «DIVJI LOVEC» ob priliki proslave 10-letnice obstoja Sokola v Mostah.

Jutri dopoldne slavnostni občni zbor, popoldne «Mladinska predstava», zvečer ob 7. uri «Družabni večer» s plesom. Pri vseh prireditvah igra orkester Dravske divizije.

K udeležbi Vas vljudno vabi

Zdravo! Odbor.

u— **Ustanovni občni zbor organizacije strojnih in stavbenih tehnikov v Ljubljani** se je vršil v soboto. Otvoril ga je načelnik pripravljalnega odbora g. Poljšak, ki se je v toplih besedah spominjal velezaslužnega ravnatelja Ivana Šubica, nakar je razjasnil namene in cilje nove organizacije, ki je strogo stanovska in nadstrankarska in ima namen združevati in zbirati delo svojih članov na polju tehnike. Izvoljen je bil sledeči upravni odbor: predsednik tov. Ferdo Čermak, odborniki: Angelj Battelino, Milan Mozetič, Slavko Drašler, Drago Hudnik, L. Turk, Otmar Ogrin, Ludvik Škof in Jan Možina. Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Milan Mozetič, Ljubljana, Bleiweisova cesta 11.

u— **Akcija zoper brezposelnost v Ljubljani.** Pišejo nam: V Ljubljani se v Šelenburgovi ulici pod socijalistično zastavo šopiri nekak odbor zoper brezposelnost. Klerikalci in socijalisti so izglasovali nekaj stotisočev dinarjev za podporo brezposelnim in sicer iščejo razne forme, kako bi ta denar najbolje strankarsko porabili. Kar se sedaj dela to seveda ni pomoč za brezposelne, temveč pomožna akcija za stranke, ki držijo gg. Periča in Stanovnika na županskem stolcu v Ljubljani. Dela se velike reklame, izmetuje se denar za plakate in tiskovine. Aranžerji psujejo, ljudstvo pa strada. Le nekaj izvoljenih se tlači okoli korita. Prave žrtve gospodarske krize pa so žrtve nove partizanske akcije. Kajti če jih je preje kdo podpiral, jih zdaj vse pošilja k županu. Ljudem treba dela, poštenega dela, ne pa podpore, od katerih ne morejo ne živeti ne umreti. Delo v Ljubljani pa zatira klerikalnosocijaldemokratski režim, ki se mu je posrečilo, da je Ljubljano iz najcenejšega mesta pod dr. Tavčarjem spremenil v najdražje mesto v Jugoslaviji. Katero podjetje pa naj se tudi naseli, ko ga čakajo take doklade, da gre preko 80 odstotkov dobička na davek? Ali naj bodeta obrt in trgovina odvisna od magistratnih šikan? Dveletni Perič-Stanovnikov režim je odvrnil od Ljubljane že marsikatero podjetje in mnogi pravijo, da bi se najraje kar izselili. V ljubljanski draginji je vzrok brezposelnosti. Klerikalci in socijalisti imajo zato en sam lek: lističe nekega neznanega odbora . . . Za nocoj ob 6. sklicuje odbor shod brezposelnih v dvorano Mestnega doma.

u— **Policijske prijave prestopkov.** Od nedelje na pondeljek so bili policiji prijavljeni sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 poneverba, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 3 prestopki cestnega policijskega reda, 5 prestopkov pasjega kontumaca, 1 radi nedostojnega vedenja in dva prestopka radi ogrožanja telesne varnosti.

u— **Zopet vlom.** Dne 16. t. m. je bilo vlomljeno v stanovanje gostilničarke Elizabete Lovšin v Gradišču št. 13. Vlomilci so imeli dober plen in so odnesli čisto nemoteno zlato žensko verižico z obeskom in dijamantom, zlato uro in še več dragocenosti. Skupna vrednost ukradenih predmetov se ceni na 15.090 Din.

u— **Cerkvena tatica.** Cerkovnik nunske cerkve je že nekaj dni opažal, da izmanjkujejo iz cerkvenih nabiralnikov milodari. Tatu dolgo časa ni zamogel izslediti, končno pa ga je v petek zasačil. Cerkovnik je prežal na obisk v temnem kotu in okrog desetih dopoldne je prišla v cerkev 17letna šivilja Gizela Drmota, stanujoča na Sv. Jakoba trgu. Spravila se je takoj na delo in sicer na zelo prefrigan način. Denar je povlekla iz pušče z dežnikarsko mrežico. Po končanem «delu» je odšel cerkovnik za tatico na cesto in jo predal na Marijinem trgu stražniku. Na policiji je priznala, da si je v zadnjem času prisvojila v cerkvi okrog 200 kron denarja. Ptička je bila zasledovana tudi radi tajne prostitucije.

Iz Celja

c— **Nesreča ali kaj?** V petek, dne 14. t. m. so našli ob Kralja Petra cesti v Celju mrtvo 68letno trgovčevo soprogo Ano Gajšek. Ker je na poslopju terasa, je mogoče, da je imenovana, ki je že delj časa bolehala, ob jutranjem času, ko ni bilo nikogar doma, zapustila sobo, se podala nato v mesto ter ponesrečila.

Iz Maribora

a— **Zborovanje mariborskih najemnikov.** Za nedeljo 23. t. m. ob 10. dopoldne sklicuje v Götzovo dvorano društvo stanovanjskih najemnikov javen shod, na katerem bodo razpravljali o važnih stanovanjskih zadevah za najemnike in podnajemnike.

a— **Konfiskacija «Volksstimme».** Nedeljsko številko mariborske socijalistične «Volksstimme» je policija zaplenila, ker je v dveh noticah žalila kraljevo rodbino.

a— **Otvoritev gradbene razstave.** V nedeljo dopoldne je mariborska stavbena zadruga «Mojmir» otvorila v mali kazinski dvorani gradbeno razstavo, katero sta obiskala tudi veliki župan dr. Ploj in škof dr. Karlin. Navzočih je bilo tudi mnogo stavbenikov in precej drugega občinstva. Po otvoritvi so si gostje ogledali zanimive načrte, nakar se je vršil občni zbor zadruge «Mojmir». Dne 19. marca priredo v istih prostorih gradbeno anketo in dne 23. marca konferenco članov gradbenega konzorcija.

a— **K pogajanjem z graškim županom** ki so se vršila v nedeljo dopoldne na magistratu, se nam še poroča: Graška in mariborska občina sta osnovali pred vojno podjetje «Marburger Drauwerke», ki bi naj eksploatiralo vodno moč Drave s postavitvijo večje elektrarne na Felberjevem otoku. Vojna je dovršitev podjetja prekinila, prevrat pa onemogočil nadaljnje sodelovanje graške občine. — Vendar zadeva še doslej ni bila likvidirana, projekti pa leže v Gradcu. V interesu Maribora pa je, da se zadeva čimpreje uredi in se je zato vršilo v nedeljo skupno pogajanje obeh županov Grčarja in Muhitscha iz Gradca, katerému sta bila prideljena tudi stavbeni svetnik dr. Hoffmann iz Gradca in kot pravni zastopnik graške občine, marib. advokat dr. Orosel. Kot pravni zastopnik mariborske občine je prisostvoval pogajanjem dr. Mulej, načelniki občinskih klubov in člani pristojnega odseka obč. sveta. Konferenca je izdelala predloge o odškodnini, ki jo naj plača Maribor graški občini in izdatke, ki jih je že imela za omenjene projekte. O teh predlogih pa bosta še sklepala občinska sveta obeh občin v svrho določitve in končno tudi naša vlada.

Sodišče

§ **Priljuden gost.** Prijazno dekle 17. let je Gabrijela V. Doma je nimajo posebno radi, ker je preveč mikajo stvari, ki prvotno niso njena last, temveč si jih šele sčasoma po treznem preudarku prisvoji, vsled česar se večkrat poseli z vso imovino v ljubljanske zapore. V tem je pa tudi že zapopaden njen poklic, kajti drugega dela ne ljubi preveč in se tudi ne peča z njim. Ko je zadnjikrat zapustila gostoljubne prostore ljubljanske jetnišnice, je preložila pozorišče svojega brezdelja na Brezovico in se je tam udomačila pri neki posestnici. Od začetka se je izgovarjala z bolno nogo in izrabila to priliko, da se je vlegla na peč, odkoder je ni bilo zvabiti. Še celo jed so ji nosili na priljubljeni prostor. Čez deset dni pa ji je postalo dolgčas in odpravila se je naprej. Za spomin in kot plačilo milosrčni gospodinji pa je zapustila malo, a trdoživo kolonijo sivkastobelih živalic, ki se rade pasejo na človeški in živalski koži. Ta prirastek na imetju pa seveda domačim ni bil všeč; in ko se je Gabrijela za pustni torek zopet vrnila praznovat na zapečku veselo slavlje, so ji odločno namignili, da bi jo za silo lahko pogrešali pri domačem prazniku. Še isti dan pa so jo našli orožniki in jo privedli v njeno najpriljubljenejše prebivališče, kamor se bo predvidevno še dostikrat vrnila.

Vremensko poročilo

Ljubljana 17. marca 1924. Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	757·4	2·0	jug	več obl.	—
Ljubljana .	14.	757·0	6·7	„	oblačno	—
Ljubljana .	21.	759·6	2·8	„	dež	—
Zagreb . .	7.	756·7	2·4	jug. vzh	več. obl.	—
Beograd .	7.	754·9	3·0	zapad	več. jasno	—
Dunaj . .	7.	753·7	3·0	„	sneg	1·0
Praga . .	7.	755·8	3·0	„	pol obl.	5.0
Inomost .	7.	755·3	6·0	„	oblačno	0·1

V Ljubljani barometer višji temper. višja. Solnce vzhaja ob 6·06, zahaja ob 18.11

Dunajsko vremensko poročilo 7. t. m. Vremensko stanje se je izpremenilo. Doslej so brili vzhodni vetrovi, sedaj pa se v Srednji Evropi severnozapadni vetrovi, ki so po kratkem zvišanju temperature prinesli zopet mrzlejšo temperaturo. Dopoldne se je na Dunaju snežna burja menjavala s solncem. Temperatura je bila danes večinoma pod 5 stopinj. — *Napoved za torek:* Večinoma jasno. Zjutraj mrzlo. Po dnevi severnozapadni vetrovi.

nezadostno gojila. V instrumentalni glasbi so torej Slovenci navezani na pomoč tujerodnih godbenikov, a ravno v tem tiči velika zapreka, ker tujci nimajo ponavadi zadostnega razumevanja za kulturne potrebe in prizadevanja naroda, med katerim bivajo.

Slovenska moderna lirika v «Zagreber Tagblattu». «Zagreber Tagblatt», ki prinaša vsako nedeljo prevode iz srbskega hrvatskega in slovenskega pesništva, je 16. t. m. objavil prevod VI. soneta iz Kettejevega cikla. «Moj Bog», balado «Skozi gozd je šel» in Silvina Sardenka «Mater sedmerih žalosti».

«Hudožestveni teatr» v Sofiji. Hudožestveniki so te dni zaključili svoje večdnevno gostovanje v Subotici in so se odpeljali v Sofijo, kjer so nastopili prvič v nedeljo zvečer.

«Prodana nevesta» v Parizu. Na svojem povratku iz Madrida v domovino se praško-brnska opera, ki gostuje sedaj v Španiji, ustavi v Parizu, kjer bo gostovala z več predstavami Smetanove «Prodane neveste».

Čapkova drama R. U. R. v Rusiji in Franciji. Čapkovo dramo R. U. R. je Aleksej Tolstoj prestavil na ruščino in se sedaj uprizarja v Moskvi. 26. marca pa pride isto delo na repertoar pariške drame.

Gostovanje subotiškega gledališča v Gospiću. Tekom prošlega tedna, ko so Hudožestveniki nastopali v Subotici, je gostoval ansambel subotiškega gledališča v Gospiću s komadi: Faun (Knoblauch), Hasanaginica (Ogrizović) in Oče (Strindberg).

Vsakemu svoje
in to, kar mu gre; našim vrlim gospodinjam torej le
vanilijin sladkor in pecivni prašek
znamke «ADRIA». 410a III

Načrte
za učinkovite inserate oskrbi svojim odjemalcem brezplačno
ALOMA COMPANY
LJUBLJANA. 998/a VI

Kino Tivoli
Lov za ženo
moderna drama, v glavni vlogi Alfred Abel, Maud Marion.
Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri

RAKOR ROŽA MED TRNJEM
se lahko smatra
MILO „GAZELA“
ki po svoji nedosegljivi kakovosti prekaša vse druge proizvode.
BELI, ČISTI IN VARUJE TRPEŽNOST PERILA.

Iz življenja in sveta

Borba za severni tečaj

Avtomobili so osvojili Saharo, a aeroplani bodo poizkušali osvojiti severni tečaj, ki je sicer že odkrit, a še vedno ni osvojen. Mnogo ekspedicij se je že podalo na pot, a nobena še ni našla stalne poti, ki bi zanesljivo vodila na severni tečaj.

Zakaj toliko žrtev in napora? Mar zato, da bi kak pogumen avanturist v onih neskončnih ledenih poljanah mogel postaviti zastavo svoje države in reči: «Ta točka je severni tečaj!» Pravi motiv more biti le velika požrtvovalnost in ljubezen do znanosti, ker samo ona nudi človeku toliko moči, da vztraja na tako težavnem in nevarnem potu. Neprecenljiva je korist, ki jo bo črpala znanost iz poučnih eksperimentov in raziskavanj na severnem tečaju.

Najzanimivejša bodo razkritja v pogledu magnetizma Zemlje, ker se magnetični tečaj nahaja v bližini geografskega tečaja, kakor tudi v pogledu teže naše Zemlje, o kateri nam je danes še prav malo znano. Nič manj zanimivi bodo podatki o razmerah atmosfere, o flori in favni, a kdo ve, kaj se vse krije pod debelo plastjo večnega snega in ledu? Ob izlivu Lene v Sibiriji so v večnem ledu našli mamuta, pražival današnega slona. Ni torej izključeno, da se pod ledenimi kladami severnega tečaja najdejo ostanki civilizacije ali sledovi življenja prvih ljudi na zemlji in one monstrozne favne, ki je tedaj dičila zemeljsko oblo. Znanost vsekakor pričakuje mnogo koristi od teh raziskavanj.

V Newyorku se pripravlja nova ekspedicija na severni tečaj. Nastopila bo svojo težavno pot z velikim hidroplanom, imenovanim «Polarni medved», ki bo nosil pet oseb in bo letel s hitrostjo 160 km v eni uri. Vse nade se polagajo na njegova krila in njegov močni stroj. Seveda ne bo to prvi aeroplan, ki je poletel na severni tečaj. Njegov predhodnik je slavni polarni raziskovalec Amundsen, ki je 3. junija 1922 na aeroplanu iz kovine že četrtič poletel na tečaj. Sedaj se nahaja na obali Aljaške, kjer se pripravlja na novo pot preko severnega tečaja. Ko mu je aeroplan obtičal v ledu, je prešel na neko ameriško jadrnico, se izkrcal v Beринškem zalivu, si zgradil tam barako in čakal na ugodnejši čas.

O svojih poizkusih, približati se severnemu tečaju, je Amundsen že opetovano poročal. Že pred leti je imel dober načrt, o čemer nam priča naslednje njegovo poročilo: «Predvsem pravi, je nemogoče, postaviti skladišče za rezervni bencin. Ledene klade, ki bi jih mogli v to svrho porabiti, so nesigurne in se lahko razpokajo, vsled česar bi bilo skladišče, postavljeno na ledu, izgubljeno. Zato je dohod do severnega tečaa mogoč le z nepretrganim poletom, ker je nemogoče spustiti se na kaos ledu, ki sestoji iz samih strmin, višin in ostrih plošč. Aeroplan bi se ne mogel dvigniti nikdar več. Seveda imamo danes aeroplane, ki lahko prelete velike daljave, a to še ne pomeni gotovega uspeha. Poroča nam o težavah na potu. Poizkusil je enkrat polet z aeroplanom iz kovine, ki zamore v polarnih krajih leteti celih 32 ur. Imel je s seboj še enega avijatika. Sklenila sta, da s točke Barow, najzapadnejšega rta Aljaške, preletita preko tečaja na rt Kolumbija, najbližjo točko ameriškega polarnega arhipelaga. Od tamkaj bi prešla na zapadno obalo Greenlandije. To je daljava ki bi jo aeroplan preletel v šestnajstih urah. Teoretično bi v tem času v ravni črti priletela do Spitzbergena, namesto da se vračata po priliki na isto točko, s katere sta odletela. A kaj pomeni 16 ur nepretrganega leta v teh krajih?»

Kakor je iz tega razvidno, so težkoče tudi za polet z aeroplanom velike. — Amundsen dvomi o uspehu ameriškega aeroplana in se sklicuje na svoje poizkuse. Poletel je z aeroplanom že štirikrat, a vselej brez uspeha. Ali se bo morebiti vendar končno posrečilo razkritje za znanost tako važnega polarnega sveta?

Zadnji vatikanski general

Papeštvo je bilo svoje čase svetovna sila prvega reda. Papež je bil svoboden mož in je vladal na svojih tleh. Imel je svojo državo in tudi funkcijonarje, ki spadajo k taki ustanovi. Šele francoska revolucija je papeževo moč uničila, in ko so se vsled italijanske vojne leta 1859. nekatere južne pokrajine odtrgale od papežke države ter se združile z ostalim italijanskim ozemljem, je ostal papežu samo še takozvani «Patrimonium Petri», v katerem je papež prebival zastražen od francoskega vojaškega oddelka, ki je štel tisoč mož.

Po zasedbi Rima in po izklicanju tega mesta za prestolico Italije je nastal za papeža položaj še bolj mučen. Papežu je ostala samo neodvisnost njegovega duševnega poglavarstva nad kristjani, čast in pravice suverena tér ozemlje Vatikana, Laterana in Casteldolfa.

Dokler je papež imel svojo državo, je imel tudi svojo vojsko. Ta je bila sestavljena iz ljudi, ki so služili manj za božjo čast kakor za papežev denar. Bili so sigurni, da ne bodo nikoli vdihavali smodnikovega dima, dobro so jedli in pili ter se zabavali in sploh živeli kakor ptič pod nebom. Bojevali se seveda niso nikoli. Če jim je pretila opasnost, so se kratkomalo razbežali na vse strani. To se je zgodilo n. pr. leta 1848., ko je znameniti rdečesrajčnik Garibaldi udaril na Rim.

Leta 1861. je bil papež primoran razpustiti svojo vojaško brambo. Ob tej priliki je bil penzijoniran zadnji vatikanski general Kanzler, po pokolenju Švicar. On je bil med tistimi vojaki, ki so leta 1871., ko so Italijani vdrli v mesto in osvojili Rim, vrgli s sebe uniforme in se hitro preoblekli, da jim ni bilo treba braniti poglavarja, kateremu so služili. Papež, ki je videl, da ga gorečnost vojščakov božjega namestnika na zemlji ne more obvarovati pred nesrečami, je nato podpisal dekret o razpustu te iluzorične garde. Strahopetnost in ničvrednost papeževe vojske je naposled postala tako popularna, da je prišla v ljudski pregovor. Še danes pravijo ljudje onim, ki se sučejo okoli materinega krila, da so «papeževi vojaki».

Čemu omenjamo baš danes papeževo vojsko ter zadnjega papeževega generala? Zato, ker je te dni umrl v Rimu starinoslovec baron Rudolf Kanzler, sin zadnjega papeževega generala in menda zadnji potomec vojaškega dostojanstvenika, ki je videl umirati moč nekdaj vsemogočnega posvetnega papeštva.

Neprijetni doživljaji detektiva

Budimpeštanski listi poročajo o sledečem neprijetnem doživljaju, ki ga je doživel neki detektiv:

V eni izmed največjih budimpeštanskih palač živi samostojna dama, katere krasno stanovanje je hotel hišni lastnik porabiti zase. Ker pa ji ni mogel kar tako odpovedati, je iskal neprestano kak vzrok, da bi se je mogel iznebiti. Pomagal mu je pri tem njegov hišnik, ki je pripovedoval, da gre dama zvečer z doma in se ponoči vrača vedno v spremstvu kakega moškega. Da bi mogel to dokazati, je najel hišnik detektiva, ki naj bi se seznanil z damo v kaki kavarni in jo potem spremil na njen dom. Detektiv je v resnici kmalu izvršil svojo nalogo v splošno zadovoljnost. Še predno se je naslednje jutro poslovil od dame, ji je položil v nočno omarico bankovec za 50.000 kron. Naslednjega dne je bila nato dama povabljena na policijo. Ko so jo tamkaj obdolžili tajne prostitucije, je odločno protestirala proti temu, da bi od imenovanega detektiva prevzela kak denar. Ko pa je detektiv nato pri hišni preiskavi vpričo drugih uradnikov potegnil iz nočne omarice denar, je dama odločno ugovarjala, da bi o tem denarju sploh kaj vedela. Na ta način se je izognila policijski kazni in je tudi ni bilo mogoče izgnati iz stanovanja.

Dogodek je bil med tem že pozabljen. Pretekli teden, po devetih mesecih, pa se je dama nenadoma zglasila pri detektivu in zahtevala od njega vzdrževalnino za otroka, ki ga je povila. Detektiv je zahtevo seveda energično odklonil, vendar mu pa vse skupaj ni nič pomagalo. Srečna mati se je namreč mogla sklicevati na oficijelni protokol o srečnih uricah, ki jih je najeti detektiv prezivel pri njej. Razočarani detektiv zvrača sedaj za nepredvideni slučaj vso odgovornost na hišnika.

× **Tudi rekord.** Te dni se je vršil pred varšavskim sodiščem proces proti znani lopovski tolpi Buralskega, katere par članov je bilo že prej ustreljenih po vojnem pravu. Pred sodniki je stal tudi odličen član te tolpe, neki Mankowski, ki je bil že večkrat ušel iz zapora in je bil že trikrat obsojen v dosmrtno ječo in prej še v celem na 200 let težke ječe. Sedaj so obsodili tega rekordmana v dosmrtno ječo v četrtič.

× **Novo potovanje francoskega vodljivega zrakoplova.** Francoska vlada pošlje v kratkem na potovanje nov vodljivi zrakoplov tipa «Dixmude». Balon pojde na pot pod imenom «Mediterranee» in zavzema po velikosti prvo mesto med vodljivimi zrakoplovi sedanje francoske zračne mornarice.

× **Zaroka najbogatejše ameriške dedične.** Ameriški listi javljajo: John Cecil, tretji sin lorda Williama Cecila in prvi tajnik britskega poslaništva v Pragi, se je zaročil s Kornelijo Vanderbiltovo, edino hčerko umrlega Georga Vanderbilta. Miss Vanderbiltovo smatrajo za najbogatejšo dedično v Zedinjenih državah.

× **Velike poplave v Rusiji.** Po vesteh iz Moskve grozi na pomlad Ukrajini velika povodenj. Ukrajinski centralni odbor je že odredil mobilizacijo vseh moških proti tej nevarnosti. Posebno Dnjeper se bo v kratkem razlil in pričakujejo v Kijevu povodenj, kakršne še ni bilo. Ukrajinske železniške proge so vse zasute s snegom, ki je na nekaterih krajih nad 6 metrov visok. Ogromnih mas snega seveda ni mogoče odstraniti s človeškimi rokami in je treba čakati na solnce. V donski oblasti so pretrgane vse železniške zveze.

× **Rekord hidroaviona.** Francoski avijatik Sadi Lecointe je dosegel nov svetovni rekord za dvig v višine s hidroavionom. Dosegel je višino devettisoč metrov. Lecointe je znan zrakoplovec in je že ponovno dosegel rekorde. Njegov najnovejši rekord pa je vsega občudovanja vreden posebno radi tega, ker je polet s hidroavionom mnogo težji in opasnejši kakor polet z aeroplani drugih tipov.

× **V čolnu čez Atlantik.** Francija je domovina velikih herojev; o tem nedvomno priča zgodovina. Sedaj se je med Francozi našel mož redkega poguma, po imenu Gerbord; on namerava v čolnu za eno samo osebo prepluti Atlantski ocean. Na to drzno podjetje se je pripravljal leta in leta s študijem in prakso; sedaj, ko je našel najpripravnejši tip čolna, pojde na pot in upa, da srečno doseže svoj cilj.

Jugosloveni v italijanskih volitvah

ZNAK JUGOSLOVENSKE LISTE. — JUGOSLOVENSKI KANDIDATI.

Volitve v italijanski parlament — Italijani jim pravijo «politične volitve», dočim so volitve v provincijalne in občinske zastope «upravne» — se bodo vršile v nedeljo, 6 aprila t. l. «Jutro» je sicer svoje čitatelje že seznanilo z načinom italijanskih političnih volitev in je tudi redno poročalo o vseh važnejših dogodkih iz volilnega gibanja v Italiji, posebej pa še iz Primorja; ker smo pa prepričani, da se naša javnost izredno zanima za predstoječe italijanske državnozborske volitve in zlasti za usodo jugoslovenske liste, naj predočimo danes nekatere podrobnosti iz volilnega gibanja naših primorskih bratov.

Volilni znak jugoslovenske liste.

Volilno dejanje se pri italijanskih volitvah vrši čisto drugače kot pri nas, kjer glasujemo s kroglico. V Italiji je uvedena državna glasovnica. Na njej so natisnjeni volilni znaki vseh list dotičnega volilnega okrožja; v primorskem okrožju jih je osem, razporedenih po vrstnem redu, kakor ga je določil žreb. Jugoslovenska lista v Primorju je peta po vrstnem redu in se njen znak nahaja na desni strani glasovnice kot prvi odzgoraj.

Znano je, da kaže znak jugoslovenske liste lipovo veljco in planiko, položeni navzkriž. Podajamo ga tu v sliki približno štirikrat povečanega.

Volilec dobi glasovnico od predsednika volilne komisije, stopi v volilno celico, prečrta s črnim svinčnikom znak liste, za katero hoče glasovati, zvije in zalepi glasovnico in jo odda predsedniku. Ker pa ima vsak volilec pravico oddati trem kandidatom prednostni glas, napiše, preden zalepi glasovnico nanjo priimke političnih treh kandidatov. V zmislu tozadevnega sporazuma bodo jugoslovenski volilci v Primorju oddali prednostne glasove prvim trem kandidatom in napišejo na glasovnico drugega pod drugega primke: Wilfan, Besednjak, Stanger, ali pa številke: 1, 2, 3, kakor jih imajo ti kandidati na listi. Prednostni glasovi se prištejejo pri skrutiniju glasovom liste in izpreminjajo vrstni red kandidatov oziroma izvoljencev, če se oddajo v drugem redu, kakor so kandidati na listi.

JUGOSLOVENSKI KANDIDATI.

Imena jugoslovenskih kandidatov je naš list objavil že takoj po proglasitvi kandidatov. Danes pa naj podamo našim čitateljem nekoliko podatkov o njihovem življenju in delovanju in obenem tudi sliki obeh glavnih predstaviteljev našega naroda v Primorju, Slovenca dr. Josipa Wilfana in Hrvata dr. Uliksa Stangerja.

1. Dr. Josip Wilfan.

Rojen je bil leta 1878 v Trstu kot sin inženjerja pomorske oblasti. Gimnazijo je študiral v Dubrovniku, pravo na Dunaju. Od leta 1902. do 1904. je bil koncipijent pri dr. Laginji v Pulju. Leta 1904 se je preselil stalno v Trst, kjer je stopil takoj v vrste narodnih in političnih boriteljev. L. 1906. je postal tajnik političnega društva «Edinost», l. 1910 pa njegov predsednik. To mesto zavzema še danes.

L. 1909. je bil prvič izvoljen v tržaški občinski svet, oz. deželni zbor, v katerem je ostal kot odločni in tudi od nasprotnikov spoštovani vodja slovenske manjšine do njegovega razpusta ob izbruhu vojne z Italijo. Med vojno je bil dr. Wilfan radi kratkovidnosti oproščen vojaške službe in je bival v Trstu, kjer je mnogo storil za naše tržaške rojake. Po vojni se je vnovič vneto lotil političnega udejstvovanja. Ker je stanoval v Narodnem domu, je izgubil, ko so fašisti 13. julija 1920 Narodni dom zažgali, skoro vse svoje premično premoženje zlasti, ker so mu fašisti razbili tudi odvetniško pisarno. Pri volitvah l. 1921. je bil nosilec jugoslovenske liste v istrskem in goriškem volilnem okrožju. Bil je v obeh izvoljen; obdržal si je goriški mandat, istrskega pa je prevzel dr. Stanger.

Wilfanovo delo v rimskem parlamentu je še v živem spominu, zlasti njegovi nastopi za pravice jugoslovenskega življa v Julijski Krajini, ki so vzbudili v italijanski javnosti silen hrup. V sedanjih volitvah kandidira kot nosilec jugoslovenske liste.

V strankarskem oziru je dr. Wilfan eden najizrazitejših zastopnikov takozvane «edinjaške» politike.

2. Dr. Engelbert Besednjak.

Rodom je Goričan in je najmlajši jugoslovenski kandidat. Pravkar je dopolnil 30 let. Njegova mladost spominja v marsičem na življenje ameriških študentov. Da je preživljal sebe in pomagal svoji materi, je prodajal cigarete po javnih lokalih in opravljal o počitnicah često tudi natakarsko službo. Gimnazijo je študiral v Gorici, jus na Dunaju. Po prevratu je bil dobro leto urednik ljubljanskega «Slovenca», nakar je prevzel leta 1921. glavno uredništvo tržaške «Edinosti», dokler ni šel naslednjega leta kot deželni odbornik v Gorico. Ko so fašisti odpravili deželno avtonomijo, je prevzel glavno uredništvo goriške «Straže» in ga ima še danes.

Dr. Besednjak je pristaš krščansko-socijalne misli in skupno s Ščekom voditelj klerikalne stranke na Goriškem.

3. Dr. Ulikse Stanger

Star je 42 let, študiral je gimnazijo na Sušaku, pravo v Zagrebu in na Dunaju. Je navdušen Sokol. Kot odvetniški koncipijent je bival v Trstu, kjer je bil vedno vnet zagovornik jugoslovenskega edinstva, zakar so ga med vojno vzele avstrijske oblasti seveda še posebej na piko. Konec vojne je dočakal kot navaden vojak na Dunaju. Po prevratu je odklonil vabila v Jugoslavijo in se vrnil v svoje ljubljeno Primorje. Iz volitev l. 1921. je izšel kot edini istrski jugoslovenski poslanec. Dr. Stanger je slično kakor Wilfan vnet edinjaš.

4. Dr. Stojan Brajša.

Rodom je iz Pazina, kjer je dovršil gimnazijo, univerzo pa v Zagrebu. Bil je odvetniški koncipijent v Pazinu, Pulju in končno v Gorici, kjer je lani odprl lastno odvetniško pisarno. Tudi on spada med voditelje goriške klerikalne stranke. Star je 36 let.

5. Inž. Anton Podgornik.

Rojen je bil l. 1881. v Čepovanu in je brat dosedanjega poslanca dr. Karla Podgornika. Absolviral je zemljedelsko visoko šolo na Dunaju in nato poučeval na kmetijski šoli v Gorici. V pričetku vojne je bil poklican v službo k deželnemu odboru, kjer je ostal do njega odprave. Pred par meseci so ga fašistovske oblasti upokojile. Inž. Podgornik uživa kot gospodarski strokovnjak in učitelj splošno spoštovanje in priljubljenost zlasti po Goriškem. Priznava se k dr. Wilfanovi politični taktiki.

6. Dr. Josip Bitežnik.

Star je 33 let in rodom iz Solkana. Univerzo je dovršil v Gradcu, med svetovno vojno je bil ujet od Rusov, v domovino se je vrnil l. 1919. Sedaj je odvetniški koncipijent v Gorici, bavi pa se skoraj izključno s politiko. Uvrstili bi ga lahko med katoliške boljševike, kakor jih predstavlja v Sloveniji dr. Gosar.

B. Ž.:

Ema

Janez Bobenček je reduciran uradnik. Ima veliko časa, a denarja zelo, zelo malo. Ker gre pomlad v deželo, postajajo dnevi vedno daljši in Janez Bobenček pridobiva na času od dneva do dneva, njegova finančna prokura pa beleži vedno večje primanjkljaje. Če bo šlo tako naprej, če bo šlo torej tako še nekaj časa, potem . . .: ah, kaj? Še črva ljubi Bog ne pozabi!

Nekoč je bilo drugače. Zlati časi, človek se mora kar oblizniti ob spominu na nje. Vsega je bilo, celo ljubezni ni manjkalo. Saj ljubezen je menda sploh nekako dopolnilo k pozemeljskim dobrotam, krona užitka, raj na zemlji, dobrota nad dobrotami, mladost, življenje, sreča — vse to in še veliko več je ljubezen. Pa se je domislil Janez Bobenček, kako je svoj čas osvojil srce lepe kontoristinje Eme. Takrat je bil fant za to, danes ni več!

S svojim strokovnjaškim pogledom in nad vse finim nastopom se ji je približal. Pomagala mu je okolnost, da je bil njen šef. In že na prvem sestanku, oziroma na tega sestanka razstanku, mu je lepa Ema dovolila, da jo poljubi. Od tedaj sta se poljubila ob vsakem spidenju in slovesu.

Prišlo je tako daleč, da je moral Janez Bobenček misliti na ženitovanjske pripravo. In že si je bil naročil najlepši cilinder, kar jih premore znana največja modna trgovina v Ljubljani. Bil bi ga kupil, gotovo bi ga bil, saj se je trdno odločil ženiti, — da ni čisto nepričakovano prišlo vmes nekaj takega, kar je smatral Janez vsaj v prvem presenečenju za neodpravljiv zakonski zadržek. Lepa Ema mu je med potokom solz, katere je ginjeni Janez komaj sproti otiral raz njene oči, najprej s svilenim robcem, a pozneje kar z rokavom, — priznala, da je nezakonska mati petletne hčerke. Razočarano - užaljeni Janez, brhki ženin, je hotel naravnost v Gruberjev prekop. Predno pa je izvršil svoj odločni naklep, jo je zavil k «Figovcu», kjer so mu vinski duhovi temeljito odpravili pregrešno misel. Postal je sočustvujoče razpoložen in šel je ter predlagal Emi potovanje v Zagreb.

Predlog je obveljal in nekega večera sta se odpeljala.

Bobenček si je v Zagrebu poiskal službo (kar je bilo takrat lahko), najel stanovanje in imenoval Emo za svojo gospodinjo. Potrebni cerkveni blagoslov si je mislil omisliti čim preje.

Nekega dne pa je moral potovati po opravkih v Ljubljano. Zamudil se je celi dan. Ko se je vrnil v Zagreb in razmišljal, kako bi najljubeznivejše pozdravil svojo srečo, je našel stanovanje prazno. Povedali so mu, da je njegova dragocenost izostala celo noč . . .

Janez je divjal. Dirjal je na policijo. Po par urah je zvedel, da se je njegova oboževanka preselila v stanovanje njegovega prijatelja Bilića. Strašne slutnje so napovedovale Bobenčku novo razočaranje. Ugotovil je, da se je bila dogovorila z Bilićem, da je ostala pri njem. In razjokal se je nesrečno ljubeči trpin. To pot se je odločil za samokres.

Nekako v tistih urah obupa pa je dobil sporočilo, da mu umrla teta zapušča 30.000 K. Tridesettisoč pravih, dobrih, morda samih srebrnih kronic. To je Janezu zopet vlilo poguma do življenja.

Sledilo je srečanje z Emo.

«Zakaj si mi to storila?»

Molk.

«Govori, nesrečnica!» je zagrmel on.

Ona je zajokala. Morda je slutila, da njene solze poplaknejo Janezovo jezo. On pa je govoril brezčutno, hladno:

«Prihodnji mesec se oženim. Podedoval sem 30.000 K in lahko si ustvarim lastni dom. Hotel sem ti dobro, a Bog nikogar za lase ne vleče v nebesa. Med nama je končano!»

«Janez!» je skoraj zakričala.

«Janez!» je ponovila še enkrat.

«Želiš?»

«Radi otroka te prosim!»

«Nisem mu jaz oče!»

«Pa postani mu oče! Pametna bom. Nič se ni zgodilo, kar bi žalilo mojo zvestobo do tebe.»

«Tako?» je zategnil Janez.

Ona ga je gledala v oči.

«Dokaži!» je naglo povzel on.

«Bilić je odsoten ves čas, odkar stanujem tam.

Ko si ti odpotoval v Ljubljano, so meni odpovedali stanovanje, češ, da nisem tvoja žena. Morala sem proč. Razodela sem stvar Biliću, ta pa mi je začasno odstopil svoje stanovanje, ker je odpotoval na Dunaj. Baš nocoj se vrne.»

Janez se je malo pomiril. Ko pa je tisti večer srečal še Bilića, je moral Janez prositi Emo odpuščanja, a v zadoščenje je vzel Emo za svojo ženo. Bilić je bil na Bobenčkovi svadbi starešina.

Ob času pa, ko bi imela biti zakonska sreča blagoslovljena, je Ema umrla in Janez je ostal vdovec do današnjega dne. Tako mu vsaj ni potreba deliti revščine z nikomur.

UNDERWOOD FRANC BAR PISALNI STROJI
LJUBLJANA, CANKAR. NAB. 5. Tel. 407

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Zagreb, 17. marca.

Celokupni promet v efektih je bil tekom prošlega tedna precej slab. Na tržišču z bančnimi papirji ej vladalo nekoliko večje zanimanje za Eskomptno, Jugoslavensko, Slavensko, Srpsko in tudi za Praštediono. Precejšen porast tečaja je beležila Slavenska.

Od industrijskih papirjev se je najživahnejše trgovala Eksploatacija, kateri je tekom prošlega tedna tečaj narasel za 15 Din. Tudi Nihag se je popravil. Ostali industrijski papirji so bili prilično zanemarjeni. Tudi zanimanje za obveznice Vojne škode je prošli teden zopet padlo ker ni bilo kupnih nalogov od zunaj kakor predhodni teden; tečaj je močno oslabel.

Na **deviznem** tržišču je bila tendenca ves prošli teden jako čvrsta. Istotako v sobotnem prostem prometu. Šele danes v pondeljek se je položaj zopet spremenil v korist dinarja. Vse devize so prošli teden narasle, a najbolj Pariz, ki je mednarodno čvrst. Vzrok porasta deviznih tečajev sta neznatno oslabljenje dinarja na zunanjih borzah in pomanjkanje blaga na zagrebški borzi. Na curiški borzi se je gibal Zagreb — Beograd med 7.15 do 7.20. Narodna banka ves teden ni intervenirala, baje zato, ker je morala kriti povpraševanje na beograjski borzi, radi česar je bil promet ves teden razmeroma slab. Porast deviz znaša — izvzemši Pariz — povprečno okrog 1.5 odstotkov.

Ljubljanska borza

Včeraj 17. t. m. se je sestala v posvetovalni dvorani Kranjske hranilnice anketa finančnih in gospodarskih krogov, da zavzame stališče glede efektnega in blagovnega prometa na ljubljanski borzi.

Zastopani so bili nastopni denarni zavodi: Narodna banka, Češka industrijska in gospodarska banka, Dobrovoljačka banka, Hipotekarna banka, Jadranska banka, Jugoslavenska banka, Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljanska kreditna banka, Obrtna banka, Prva hrvatska štedionica, Slavenska banka, Slovenska banka, Trgovska banka, Zadružna banka in Zadružna gospodarska banka; od hranilnic in posojilnic so bile zastopane: Kranjska hranilnica, Mestna hranilnica, Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, Ljudska posojilnica, nadalje nastopne korporacije: Trgovska in obrtniška zbornica, Zveza industrijcev, Zveza trgovskih gremijev in zadrug ter borzni svet.

Predsednik borznega sveta g. Dragotin Hribar očrta v kratkih besedah dosedanjo dvoletno borbo za dosego dopolnilne koncesije trgovanja z devizami in valutami ter sedanje stanje borze. Obljube merodajnih faktorjev pa so ostale samo obljube, radi česar mora borza računati za enkrat s tem, da prične svoje poslovanje z že doseženo koncesijo za blago in efekte istočasno pa tudi z razsodiščem. Nato je borzni predsednik otvoril razpravo.

Podpredsednik g. Avgust Praprotnik izjavlja, da želi borzni svet čuti mnenje zbranih gospodov zlasti o tem, ali je umestno pričeti takoj s poslovanjem borze, omejene na blago in efekte ob sočasnem poslovanju razsodišča. Popolna borza je za enkrat še nemogoča. Želeti je danes kolikor možno konkretnih izjav o tem, kateri papirji bi prišli v poštev za promet ljubljanske borze. Borzni svet bo rad upošteval želje in nasvete zbranih strokovnjakov.

Nato izvaja g. dr. Fran Windischer, da traja križev pot Slovenije za popolno borzo v Ljubljani, ki je soglasna zahteva gospodarskih krogov, že dve leti. Pravico pa imamo začeti z borzo za blago in efekte in tudi pravilnik za razsodišče je potrjen. Iz tega položaja moramo ven. Radi preobloženosti rednih sodišč je za Slovenijo ustanovitev borznega razsodišča jako perečа in nujna. Kupčijski krogi odločno zahtevajo razsodišče, ki pripomore, če se ustanovi v zvezi z borzo, do naglejšega razsojanja tudi v sporih, ki ne izvirajo z borznih poslov. G. dr. Windischer poda sliko, kako je z razsodišči v drugih krajih države. Uspeli so bodreči. Posla je toliko, da se v Zagrebu pripravlja še eno razsodišče. Organizacije trgovcev in industrijalcev so složne v zahtevi te praktične in potrebne uredbe. Priporoča borznemu svetu hitro ravnanje, od besed treba priti do dejanj, sicer bomo morali iskati drugega izhoda, *ker se vprašanje razsodišča ne more več odlašati.* Ako bo efektna in blagovna borza v početku imela manjši delokrog, naj nas to ne plaši, ker iz malega zraste veliko.

O vprašanju borznega razsodišča izpregovori v daljših izvajanjih borzni tajnik g. dr. M. Dobrila in na podlagi zanimive statistike domačih razsodišč dokaže, da izvira pretežna večina borznih tožb iz poslov, zaključenih izven borze, in da le neznatni del sporov iz strogo borznih kupčij. Nadalje razpravlja o stroških in dohodkih take naprave na podlagi podatkov drugih razsodišč v državi.

Nato so navzoči zastopniki denarnih zavodov glede kotiranja vrednostnih papirjev podali konkretne ugodne izjave. Tudi zastopniki denarnih zavodov, ki ni majo sodišča v Ljubljani, só se glede kotiranja izjavili ugodno. Anketa je dokazala, da je računati že za začetek z zadovoljivim številom efektov. V zvezi z razsodiščem bo nova naprava imela prav zadovoljiv delokrog.

Pred zaključitvijo sestanka je dobil ponovno besedo g. dr. Fran Windischer, ki ugotavlja, da je uspeh posvetovanja ugoden. Pri nekoliko dobri volji se zagotovi čisto lep poslovni krog efektni in blagovni borzi. Govornik apelira na domače zavode, da pokažejo pravo umevanje in tudi požrtvovalnost za domačo institucijo, ki bo krona našemu zaokroženemu gospodarstvu v Sloveniji. Lepa prilika je za upravičen in potreben lokalni patrijotizem.

Vprašanje popolne borze je materijalno in gospodarsko vprašanje, spretno nas odganjajo z našo zahtevo po popolni borzi prav iz istih razlogov, kakor nam trdo večejo roke glede obstoječega telefonskega prometa z Dunajem in Prago in kakor se branijo otvoriti telefon s Trstom, ki je takoj lahko poraben in bi dal našemu gospodarstvu nov impulz. Apelira na borzni svet, da je prijenljiv glede pristojbin in se zadovolji tudi s pav šaliranjem v gotovih slučajih.

Predsednik g. Dragotin Hribar izreče zahvalo udeležnikom za obilen odziv na današnje važno posvetovanje ter obljubi da bo borzno vodstvo vse storilo, kar je potrebno, da čimprej prične delovanje ljubljanske borze in z njo združenega razsodišča.

Položaj na žitnem trgu

Na zunanjih kakor domačih žitnih tržiščih se že nekaj tednov položaj v glavnem ni znatnejše spremenil. Na naših tržiščih je bil promet prošli teden precej majhen. Ni bilo večjega povpraševanja, a tudi producenti precej zadržujejo blago radi kolebanja dinarjevega tečaja in ker si obetajo boljših cen, dasi je skok cen, ako se bo dinar prilično držal, spričo ugodnega stanja posevkov jako malo verjeten. Promet na novosadski blagovni borzi je bil prošli teden minimalen; terminski zaključki so radi povoljnih izgledov posevkov vedno manjši.

Izvoza žita in moke iz naše države skoro ni, ker so naše cene previsoke. Na dunajskem trgu nam konkurira zlasti južnoameriška turščica ter rumunska pšenica in moka. Celo italijanska pšenična moka je znatno cenejša od naše. Naši mlini se nahajajo sploh v kritičnem stanju, ker pri sedanjem dragem kreditu ne morejo ceneje oddajati moke. Zato se opaža v mlinski industriji precejšnje omejevanje obratov.

Kljub tako neugodnim prodajnim pogojem so se prošli teden cene neznatno utvrstile. Spričo ugodnih izgledov posevkov ter pripravljajočih se znatnih dovozov blaga na evropska tržišča iz Argentinije in Rusije je pričakovati v kratkem času popuščanje cen, ker sicer ostanejo domače zaloge nerazprodane.

Cene so se prošli teden gibale prilično takole: moka, finejše vrste 535 do 540 dinarjev iz baških mlinov, slabše vrste 525 do 530 Din z baških postaj. Pšenica se je ponujala po 330 do 340 Din z baških postaj, slavonska in sremska pa po 330 do 350 Din. Turščica je bila čvrstejša in se je koncem tedna ponujala z baških postaj po 247 do 250 Din. Ječmen je notiral na baški tovorni postaji 325 Din za pivovarne. Oves se je prodajal na slavonskih postajah po 260 Din.

Tržna poročila

Trg z jajci (17. t. m.) Cene so radi slabega vremena čvrste. Na tržišča pride še malo novega blaga. V Sloveniji se gibljejo cene okrog 1.25 Din, le redko se dobe jajca tudi po 1 Din. Na Hrvatskem se trži komad po 1.20 do 1.30 Din. Izvoza skoro ni, ker naše cene ne konvenirajo inozemstvu.

Celjski trg (15. t. m.) Govedina: I. 25, II. 23, na trgu I. 24, II. 22. Teletina: I. 30, II. 25, cene nekoliko padle. Svinjina: I. 35, II. 32, slanina I. 40, II. 38, mast 41, šunka 45, prekajeno meso 42 do 45. Mleko 3.50 do 4, surovo maslo 60, čajno 88, jajce 1 do 1.25. Moka: «00» 6.10, «0» 6, «2» 5.60, «4» 4.50, koruzna moka 3.50. Špecerijsko blago: Kava Portoriko 68, Santos 48, Rio 40, sladkor v kristalu 22.50, v kockah 24, riž I. 11, II. 9.50 do 10. milo 17 do 20. Žito: pšenica 370, rž 300 do 320, ječmen 330, oves 280, koruza 300 do 310. Krompir 1.25.

Trboveljski trg (15. t. m.) Govedina: v mesnicah in na trgu 23 do 24. Teletina: meso 30 do 35, jetra 22, pljuča 12. Svinjina: na trgu 32.50, v mesnicah 35, slanina I. 40, II. 36.25, mast 40 do 41. prekajeno meso 40 do 45, soljena slanina 38. Perutnina: kokoš 40 do 50, puran 145 do 150. Jajca, komad: 1.25. Mleko: 4.50, surovo maslo 60, čajno maslo 88. Kruh: beli 7 do 8, črni 6.50. Moka: «0» 6, krušna 4.50 do 5.50, ajdova 6.50, koruzna 3.50, koruzni zdrob 4.75, pšenični zdrob 6.50. Sladkor: sipa 21, v kockah 23. Druga živila: fižol 7.25, ječmenček 6, sol 4, krompir 1.25 do 1.50, olje namizno 27, petrolej 7, milo 15.50, kava 44, riž 10.75 do 13, žitna kava 10 do 16, makaroni 11.50, leča 9 do 11, grah 9 do 10, kislo zelje 4 do 4.50, kisla repa 1.50 dinarja.

— **Dobave in prodaje.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 7. aprila za dobavo: 60.000 kg črne pločevine 1800 × 2200 × 1.5 mm. Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani. Ista direkcija razpisuje dobavo 2000 kg konjske žime I. a in je kolkovane ponudbe z vzorci vposlati do najkasneje 31. marca ekonomskemu odelenju te direkcije; nadalje razpisuje dobavo 2000 kg afrique; kolkovane ponudbe z vzorci je vposlati do najkasneje 31. marca ekonomskemu odelenju te direkcije. — Glavna carinarnica v Ljubljani proda dne 21. marca ob 10. uri dopoldne v svojem magacinu «A» 19 stojal za električne namizne svetilike; natančnejše se izve v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje za 28. t. m. dobavo 5000 kg svinčene legure, sestave: 78 % svinec, 5 % cin, 17 % antimona. Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani.

— **Računski zaključek Mestne hranilnice v Celju.** Z letom 1923. je zaključila Mestna hranilnica v Celju svoje 59. poslovno leto. Kako vzorno deluje, služi za dokaz dejstvo, da so se hranilne vloge od preobrata potrojile ter dosegle vso to nad 11,000.000 Din. Samo v pretečenem poslovnem letu so se povečale za okroglo 1,700.000 Din. Glede višine hranilnih vlog zavzema Mestna hranilnica danes četrto mesto med vsemi slovenskimi hranilnicami. Čisti dobiček okroglo 266 tisoč Din se je tudi to pot odpisal na račun vojnega posojila, ki ga izkazuje samo še 193.128 Din. Odpisalo se je dosedaj že nad 2,000.000 Din. Že navedene številke izkazujejo vztrajnost in previdno delo. V najkrajšem času bo zavod odpisal vse dvomljive in ničvredne vrednostne papirje iz proslulih avstrijskih časov ter bodo na ta način izbrisani vsi veliki grehi prejšnje uprave zavoda in nemške klike, ki je tako lahkomiselno razpolagala s tujim denarjem.

— **Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani** ima dne 30. marca ob pol 10. uri redni občni zbor v posvetovalnici Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— **Uvozna carina na gramofonske plošče.** Finančni minister je odločil, da se gramofonske plošče ob uvozu carinijo po št. 660, točki 7. splošne carinske tarife.

— **Naraščanje insolvenc v Avstriji.** Z Dunaja poročajo: Seznam podjetij, ki so ustavila plačila, izkazuje samo v tednu od 2. do 8. marca 28 novih ustavitev plačil na Dunaju. Dočim je bilo v celem letu 1923. pri deželnem sodišču prijavljenih samo 20 in pri trgovinskem sodišču 80 ustavitev plačil, znaša skupno šte vilo prijavljenih insolvenc od 1. januarja 1924. do 8. marca že 180 firm. Istotako slabe so razmere na deželi.

— **Trgovinska pogajanja med Češkoslovaško in Avstrijo** pričnejo po vesteh z Dunaja še ta mesec. Češkoslovaška delegacija pride po 20. marcu na Dunaj.

— **Ameriške izgube v francoskih frankih.** Iz Newyorka javljajo, da je zaradi skoka francoskega franka utrpela ameriška špekulacija na baisse več milijonov dolarjev izgube. Porast franka je prišel nenadoma za špekulacijo, ki ni bila prav nič pripravljena na to.

— **Diskont v Franciji se ne poviša.** Iz Pariza javljajo, da so vesti o povišanju diskonta Francosko banko netočne in da se vsaj za enkrat diskont ne bo povišal.

— **Podpisovanje madžarskega prisilnega posojila.** Iz Budimpešte poročajo: Madžarskega prisilnega domačega posojila, ki naj pomaga reševati madžarske finance in valuto, je podpisanega že za okrog 150 milijard mK.

— **Obtok bankovcev v Angliji** je znašal dne 6. marca 123,020.000 funtov šterlingov.

Domače borze

Domača borzna poročila so na drugi strani.

Sokol

Priprave za glavno skupščino JSS. — Starešinstvo JSS. je izdalo poročila tajnika, blagajnika in statističnega odseka v tisku in jih razposlalo vsem župam, tako da bodo delegati žup imeli poročilo že pred skupščino v rokah in se bodo na eventuelne debate že lahko doma pripravili. S tem bo na skupščini prihranjenega tudi mnogo časa. Enako je tudi savezni T. O. že razposlal svoje predloge, ki jih namerava staviti na skupščini, delegatom tiskane v pretres.

Slovanska Sokolska Zveza. O zopetni ustanovitvi Slovanske Sokolske Zveze je razpravljala ČOS. na zadnji svoji seji. Konstatirala se je, da bi v slučaju obnovitve SSZ. bili člani ČOS., Zveza poljskega Sokolstva, Rusko Sokolstvo in Zveza bolgarskih junakov. Jugosl. Sokolski Savez bi moral biti na novo sprejet v zvezo, ker so se vse prejšnje sokolske Zveze, ki so bile članice Slovanske zveze, razšle. — O tem bo poročal v Ljubljani br. Štepanek, ki pride na glavno skupščino JSS.

Prijateljski večer ljubljanskega Sokola se vrši v torek dne 18. t. m. v telovadnici Narodnega doma. Vstop člani in vpeljani gostje.

Sokolsko društvo v Litiji priredi v torek dne 18. marca ob 8. zvečer za svoje članstvo predavanje: Sokolstvo in sokolska disciplina. Predaval bo br. Bajželj, član starešinstva JSS.

Sokol v Semiču priredi dne 24. do 26. marca izlet svojih članov kot tudi članov sosednjih bratskih društev na Sušak in otok Krk. Namen izleta je, pokazati udeležencem naše morje, tamošnje kraje in ljudi. Upamo, da dosežemo s pomočjo bratskega društva Sušak v polni meri nameravani moralni uspeh. Bratje in sestre, ki bi se želeli udeležiti zleta, naj se blagovolijo prijaviti najkasneje do 20. t. m. društvu «Sokol» v Semiču. Stroški potovanja bodo znašali toli 200 Din za vsakega člana, oziroma udeleženca.

Sport

Tekme za olimpijski pokal

V nedeljo se je v Ljubljani ob lepem vremenu, vendar pa na slabem igrišču, ki je bilo polno luž, otvorila letošnja nogometna sezona z dvema tekmama za olimpijski pokal. Izida obeh tekem pomenjata presenečenje, ker se ni pričakovalo, da bo Primorje doživelo tako občuten poraz in da bo Jadran zasluženo končal tekmo v svojo korist.

Ilirija : Primorje 7 : 0 (2 : 0).

Moštvi sta nastopili v sledeči postavi: *Ilirija:* Miklavčič, Beltram, Dolinar, Grilc Lado in Milan Zupančič, Vidmajer, Pammer, Oman, Učak, Janez Zupančič. *Primorje:* Jančigaj, Birsa, Stošir, Vrančič, Piša, Windiš, Ternovc, Pretnar K., Schalecker, Galešič, Poduje.

Kljub slabemu terenu je bila tekma skoraj do konca zelo živahna in je pokazala, da smemo računati ,da se bo moštvo Ilirije v tej sezoni dvignilo na visoko stopnjo nogometne umetnosti. Ta preokret na bolje je predvsem pripisati novemu igralcu in trenerju Ilirije Pammerju, ki ima očividno v sebi toliko sposobnosti, da bo s svojim vplivom dosegel pri ilirijanskem moštvu res enotno in skupno igro. To se je pokazalo že pri prvi letošnji tekmi. Poleg tega pa je Pammer sam izboren igralec. Tehnično je dobro izvežban, v vsakem položaju odpravi svojega nasprotnika, z eno besedo, obvlada položaj. Umestno razdeljuje žoge svojim drugom v napadu ter utrudi s svojo mirnostjo nasprotnika. Največ se je dosedaj od njega naučil brezdvomno Vidmajer, ki je v nedeljo v vsakem oziru bil kos svoji nalogi. Leva stran ilirijanskega napada, Vidmajer in Pammer, sta nudila najlepšo igro vseh igralcev. Tudi ostali napadalci Ilirije so bili docela na svojem mestu ter so z uspelimi kombinacijami mnogo doprinesli k lepi zmagi. I. Zupančič se je odlikoval z lepimi centri. Krilska vrsta, v kateri bi bilo treba omeniti zlasti Milana, je bila zadovoljiva. Od obrambnega tria je bil vratar Miklavčič skoraj brez dela, ker je izborno razpoložen Dolinar, ki je imel v Beltramu najboljšega partnerja, vedno razčistil vsako situacijo.

Primorje ni postavilo moštva, temveč 11 posameznih igralcev, katerim se je zelo videlo pomanjkanje treninga in skupnosti. Docela odpovedala je napadalna vrsta, ki ni mogla izpeljati nobene prave napadalne akcije. V krilski vrsti je bil dober požrtvovalni Vrančič. Pohvala pa gre pridni obrambi, predvsem branilcu Birsi in vratarju Jančigaju, katerima se ima Primorje v prvi vrsti zahvaliti, da poraz ni bil še večji. Jančigaj je držal tudi eno enajstmetrovko.

Tekma je pričela z napadi Primorja, ki pa so se razbili ob močni obrambi Ilirije. Kmalu se opaža premoč Ilirije, za katero doseže vodstvo Pammer. Drugi gol zabije I. Zupančič z desnega krila. Mokra žoga zdrči Jančigaju iz rok v gol. V drugi polovici je premoč Ilirije trajna. Tretji gol zabije Pammer, četrtega in petega Oman. Po lepo streljanem kornerju I. Zupančiča doseže Pammer z glavo šesti gol ter po taktični napaki primorske obrambe zabije tudi sedmič žogo v vrata Primorja. Proti koncu Primorje docela popusti. Strla ga je lepa kombinacijska igra Ilirije.

Sodil je g. Beneš dobro.

Jadran : Hermes 3 : 0 (3 : 0).

Sledila je tekma med Jadranom in Hermesom, ki je prinesla zasluženo zmago Jadranu, čigar moštvo je bilo bolj žilavo. V prvi polovici je tekma precej otvorjena. V drugi polovici sledijo ljuti napadi Jadrana, ki jih pa obramba Hermesa dobro odbrani. Scortala sta za Jadran: Grilc in Martinjak, en lastni gol. Sodnik g. Vodišek tudi pri tej tekmi dober.

Publike je bilo mnogo.

Nedeljski nogomet

Beograd: Druga tekma, ki jo je Hašk v nedeljo igral proti beograjski Jugoslaviji je izpadla neodločno s 4 : 4.

Carigrad: Prva tekma, ki jo je Gradjanski igral na turških tleh, je prinesla zmago Zagrebčanom. Najboljše moštvo Turčije Galata Serail je bilo od našega prvaka poraženo s 3 : 1.

Dunaj: Vienna ni dolgo ostala na prvem mestu prvenstvene tabele. Amateurji so po svoji nedeljski zmagi proti Hakoah zopet zavzeli prvo mesto in tudi Rapid stoji trdno na drugem mestu. Izidi so: Amateure : Hakoah 3 : 1, Rapid : Hertha 3 : 2 (0 : 1). Izgledalo je že, da je Rapid brezpogojno poražen. Vendar pa se je opomogel ter nekaj minut pred koncem zabil tri gole. Sportklub : WAF, 7 : 0 (2 : 0), Wacker : Simmering 2 : 1 (1 : 1); prijateljska tekma: Admira : Ostmark 2 : 1 (1 : 0).

Gradec: GAK. : Amateure 7 : 0 (3 : 0). Mnogo enajstmetrovk.

Praga: Slavija : Makabi (Brno) 1 : 0 (0 : 0).

Berlin: Pred 30.000 gledalci je berlinska reprezentanca premagala hamburško s 3 : 1.

Dresden: Sparta (Praga) : Gutsmuts 4 : 3 (4 : 1).

•

Priprave za VIII. olimpijado. Izvršni odbor za VIII. olimpijado je sklenil odposlati na olimpijske igre v Pariz kot zastopnike našega sporta sledeče sportne panoge: nogomet, lahka atletika, težka atletika, plavanje, kolesarstvo, telovadba, tenis, vojaško streljanje, floret in borenje jahanje. Umetniškega tekmovanja se udeleži na podlagi dosedanjih prijav 14 slikarjev in kiparjev in sicer: slikarji Aralica Stojan, Milunović Milo, Trebše Marijan, Žagar Lojze in Žabota Ivan; kiparji Cofa Franjo, Jean Robert, Kirdić Ivo, Kralj Fran, Kralj Tone, Napotnik Ivan, Skarpa Juraj, Turkalj Josip in Zajec Iv. Za vsa sportna tekmovanja se vrše izbirne tekme posameznih savezov ter se bodo na teh tekmah določili tekmovalci za olimpijado. Glede denarnih sredstev bo najmerodajnejša olimpijska loterija ter odvisi od nje uspeha, v koliko bo mogoče udeležiti se olimpijskih iger. Pri vladi je sicer obljubljena podpora, kdaj pa bo določena in nakazana, je danes še popolnoma negotovo. Najvažnejše je, da se javnost sama toliko zainteresira za olimpijske igre, da z malimi podporami bodisi z nakupom olimpijskih srečk, bodisi s prostovoljnimi darovi omogoči našo udeležbo.

Ljubljanski nogometni podsavez. — Prihodnja seja upravnega odbora se vrši v četrtek, 20. t. m. ob 20. uri v lokalu Sportne zveze. Po seji upr. odbora se vrši seja poslovnega odbora. — Trening za reprez. tekmo s Celovcem danes odpade. — Tajnik.

Kino

Kino «Ljubljanski dvor». Mesalina je tip krasne ali skrajno prefrigane nizkotne, moralično degenerirane ženske, ki se ne straši nobenih, tudi človeških žrtev ne, da doseže svoj cilj — to je, da si pribori carski prestol. V svoji pohotnosti in strasti je brezmejna in ko se naveliča ljubimkanja z odličnimi funkcionarji, skuša v svoje mreže ujeti lepega sužnja Enija, za katerega se bori tudi krasotica Egipta okrutna Mirit. Še eno oko počiva na lepem Eniju. To je oko lepe sužnje Egle, ki je našla svoj odmev tudi v Enijevem srcu. — Taka je vsebina najsijajnejše opremljenega razkošnega filma «Mesalina». — Videli smo že tu nebroj filmov, vendar priznavamo, da je od klasičnih še najlepše uspel «Mesalina». Posnetki, izvršeni v velikanski režiji in v masah, so kolosalni. Glavne vloge so v rokah najboljših moči, in je ves način igranja uprav plastičen. Zanimive so tudi patrijarhalne figure rimskih patricijev. Vsekakor nudi film izreden užitek.

Ali ste že poslali naročnino za „Jutro“?

Tujci v Ljubljani

Od nedelje na pondeljek je prenočilo v Ljubljani 105 tujcev in sicer v hotelu:

UNION 30, med njimi: Apergis Christo, tovarnar, Atene; Frič Ana, učiteljica, Praga; dr. Golubič Gjuro, odvetnik, Zagreb; Gedalja Julij, trgovec, Beograd; Gruber Josip, ravnatelj, Zagreb; Gruber Gustav, direktor, Gumpoldskirchen; M. Gebauer, pisateljica, Praga; Jutrež Sl., trgovec, Trebnje; Kraus Oskar, trgovec, Trst; Lühnse Hans Albert, trg., Hamburg; von der Lippe Viktor, bančni direktor, Dunaj; Mlinarič Marijana, trgovka, Varaždin; Maksimović Milan, bančni direktor, Beograd; Neubauer Kamila, uradnica, Praga; Prica Milica, operna pevka, Zagreb; Prinzhorn Ernst, industrijalec, Dunaj; Šušteršič Mirko, ing. upravitelj, Javornik; Schindler Josip, trgovec, Uhersky Brod; Schwarz Gvido, trgovec, Zagreb; Woytowicz Grivo, major, Varšava; Weinberger Hugo, bančni ravnatelj, Zagreb.

JUŽNI KOLODVOR 14, med njimi: Andreuni Anton, trgovec, Falconaro; A. Jesuato, trgovec, Borgoriko; Kraus M., trg. potnik, Zagreb; Nüssenbaum Jakob Viktor, trg., Dunaj; Patroncini Gioranin trg., Udine; Piotrovski Edvard, tehnik, Varšava; Ragaco Ornesto, trgovec, St. Giorgio, Italija; Ragaco Alvire, trgovec, Borgoriva.

SLON 11, med njimi: Dalla Viljem, trgovec, Bologna; Prvan Vicko, trgovec, Split; Pušnik Ivan, trgovec, Sl. Gradec; dr. Rudolf Ivo, okrajni zdravnik, Konjice; Žabka Miroslav, trgovski potnik, Zagreb.

LLOYD 3, med njimi: Čuček Franc, trgovec, Ptuj.

SOČA 5, med njimi: Koening Martin, trgovec, Kamenica, Srem; Zarič Sava, ekonom, Čačak, Srbija.

ŠTRUKELJ 11, med njimi: Damjanović Janko, trgovec, Draga; Godina Peter trgovec, Gorica; Obersnel Andrej, trg., Lokve; Pirjevec Anton, trgovec, Sežana; Seljakovič Dako, trgovec, Draga.

TRATNIK 2, med njima: Milčič Štefan, šofer, Petrinja.

Poleg tega v gostilnah: De Schiava 13, Stari tišlar 5, Ravnik 3, Kovač 2, Novi svet, Amerikanec in Kajfež po 1.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra» Odgovorni urednik Fr. Brozovič Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Kaj hoče moderno kazensko pravo

O tem predmetu je predaval v nedeljo na Ljudski visoki šoli v Ljubljani gospod vseučiliški profesor **dr. Metod Dolenc**, ki je pred mnogoštevilnim avditorijem razvijal naslednje misli:

V zadnjem času se pojavlja nezaupanje v naše pravosodje. To nezaupanje ljudstva povzroča zakonodaja sama, ker ne koraka z ljudstvom, a ljudstvo povsem napačno preklada hibe zakona na izvršujoče juriste. Sveta dolžnost juristov pa je, da se drže zakona, neglede na to, je-li dober ali ne, kajti sicer bi nastala v državi popolna pravna anarhija. Pri nas veljavni kazenski zakoni so večinoma že zastareli in ne odgovarjajo več duhu modernega časa. Upati pa je, da napoči v kratkem na polju kazenskega pravosodstva povsem nova epoha, ki bo realizirala moderne kriminalno-politične postulate.

V obširnih potezah je nato g. predavatelj označil temeljna načela za enotni kazenski zakonik, do katerega moramo prej ali slej priti. Zbrano občinstvo je zlasti pozorno sledilo predavateljevim izvajanjem o pomenu kazni. Vsako zlo zahteva, — to je vkoreninjeno že v človeški naravi sami, — da se nekaj povrne, da se eno zlo korigira z drugim. Nasprotje med klasično in moderno teorijo o pomenu kazni izhaja iz tega, ali naj se kaznuje: dejanje ali storilec. Modernisti smatrajo dejanje je za dokazno sredstvo. Kazen kot povračilo za zločin je vsekakor potrebna. Pri določevanju kazni pa se je zlasti ozirati na zunanje momente dejanja, treba je predvsem upoštevati značaj storilca. Moderna šola zato zahteva, da je treba kaznovati predvsem storilca, ki je kršil pravni red in šele v drugi vrsti storjeno dejanje. Po obrazložbi raznih vrst kazni je g. predavatelj omenil, da bo tudi naš novi kazenski zakonik poznal smrtno kazen, ki se bo izvrševala z obešenjem. Večina članov zakonodajnega sveta je namreč bila naziranja, da doba, v kateri živimo, nujno zahteva, da obdržimo vsaj za nekaj časa še tudi smrtno kazen. Glede odmere denarne kazni se bo po novem zakonu osobito oziralo na imovinske razmere obsojenca. Siromašni obsojenci morejo denarno kazen tudi odslužiti z delom. Umestna in za nas povsem nova bo določba, da sme sodišče onega, ki je iz koristoljubja izvršil kako kaznivo dejanje, za katero predpisuje zakon težko ječo ali strogi zapor, obsoditi poleg zaslužene prostostne kazni tudi še na denarno kazen do četrt milijona dinarjev.

Obširno se je pečal g. profesor z vprašanjem kaznovanja mladoletnikov. Na več primerih je dokazal, da so določbe sedaj pri nas veljavnega kazenskega zakonika že zastarele in da leži velika hiba zakona v tem, da določa dobo zrelosti in kazensko-pravne odgovornosti z ostro začrtano starostno mejo. Novi kazenski zakonik bo raztegnil otroško dobo do dovršenega 14. leta; do te dobe sploh ne bo sodnega kaznovanja. Deco morajo strahovati in nadzirati starši, varuhi in šolske oblasti. Izjemoma se bo smelo otroka oddati tudi v zavod za prisilno vzgojo, a le, če je otrok zanemarjen ali moralno pokvarjen. Temeljna ideja zakonodajalca v pogledu kaznovanja mladoletnikov je torej izključno le vzgoja. Tudi mladoletni od 14. do 18. leta se sodno ne bodo smeli kaznovati, ako niso mogli doumeti narave in značaja svojega dejanja. Ako pa bo sodišče naziranja, da je tak mladoletnik imel potrebno uvidevnost, tedaj bo po lastnem preudarku smelo izreči sledeče za mladino prikrojene kazni: ukor, začasni odpust kazni za poskušnjo, oddajo v vzgojevališče ali v poboljševalnico za mladoletnike. Za osebe, ki so dopolnile 18., a ne še 21. leto svoje starosti, so določene milejše kazni, kakor za polnoletne osebe. Sodno postopanje proti mladoletnikom se bo vršilo načeloma z izključenjem javnosti. Kazen se bo izvrševala na ta način, da mladina ne bo prišla v stik s starejšimi kaznjenci.

Nato je g. predavatelj še označil pomen «očuvalnih sredstev», ki bodo ostro novo sredstvo v boju zoper zločince, delomržne ljudi in vlačugarje. Kdor je bil trikrat obsojen na težko ječo, pa v roku 6 let po prestani zadnji kazni zopet stori premišljeno kaznivo dejanje, se po odsluženi novi kazni pridrži na varnem, kjer bo moral delati, če treba tudi do 20 let. Potepuhi, delomržni prosjaki in vlačugarji bodo po izvršeni kazni odposlani v prisilno delavnico in to lahko za dobo 5 let. Notoričnim kriminalnim pijancem bo sodišče poleg kazni smelo zabraniti posečanje gostiln za dobo od enega do petih let, ali pa jih poslati v posebne zavode za izlečenje.

G. profesor je svoja znanstvena izvajanja tudi pred nestrokovnjaki tako nazorno razvil, da si je lahko vsakdo pridobil primeren zaklad modernih idej iz kriminalne znanosti.

Manon Lescaut

(Premijera Puccinijeve opere v Narodnem gledališču).

V štirinajstih dneh smo imeli že drugo operno noviteto: za Smetanovim «Poljubom» Puccinijevo «Manon». V kratkem se nam obeta Rimskega Korsakova «Carska nevesta» in za njo Čajkovskega «Pikova dama». Priznati treba, da producira naša marljiva opera v zadnji dobi prav dober repertoar z naglo izpremembo.

Julius Korngold, danes najuglednejši dunajski operni kritik, pripoveduje: «Kadar govori Puccini o svoji Manon Lescaut, se mu svetijo oči. Njegovo srce visi na tem mladostnem delu, v katero je položil sicer ne svoje najbolj sijajne, a morda svojo najbolj iskreno muziko».

To resnico smo čutili tudi na ljubljanski premieri. Mladost, polnokrvnost, silni temperament, bajno invencijo in brezmejno radost pri ustvarjanju kaže ta opera. Vpričo po vsem svetu slavne in ljubljene Massenetove «Manon» je gnalo Puccinija prav posebno navdušenje, da si je mogel upati znova uglasbiti tragedijo klasične grešnice. Delikaten erotik je Puccini, fin strastnik, mračen sanjar, pevec prekrasnih kalužnic, ljubitelj dekadentnih, nagnitih ženskih rožic. Zato je tako moden in modern.

Gdč. Zikova, ki se zna tako umetniško vživeti v tragične junakinje ter jih podajati z izredno, a dosledno idealizirano realističnostjo, je našla v Manoni novo pevsko in igralsko, izvrstno partijo. Njen pomladansko topli glas, ki je prav letos postal tako žametasto mehak in gost in njena živa, nikdar pretirana igra in končno njena srečna zunanjost so ji sredstva s katerimi je kreirala pustolovsko lepotico XVIII. veka z največjim uspehom.

Kritično vzeto je njena junakinja za Prevostovo Manon preveč dama, a premalo frivolna kanalja; toda istotaka je dunajska Lota Lehmannova. Krivda leži na libretistu, ki je v Puccinijevi Manon naglasil premalo grešno igravo in pikantno, a preveč trpečo in ginljivo stran.

Puccinijeva Manon je v vsakem dejanju za sebe značaj. Gdč. Zikova jih je podala vse z umetniško delikatnostjo. Njen čustveni spev je bil zmagovit, zlasti v II. in IV. dej., a tudi v ansamblskih scenah je kazal blesk in silo, ki sta imponirala. Še posebej priznavamo njeno vokalizacijo.

Izvrstnega partnerja je imela v g. Šimencu. Saj je čudovito, kako naglo se je v Rukavinovi šoli razvil ta pevec. V vitezu Grieuxu podaja — po Cavaradossiju — pač svoj višek v petju in igri. Tudi izgovor mu je jasen. Že v 1. dej. ima po objestni kupletni strofi, ki se zapiči v spomin, visoko arijo, ki tvori z nadaljnjim duetom bisere cele opere. V 2. dej., ki je muzikalno sploh najbogatejši, poje Šimenc sam in z Zikovo divotno strastne melodije, kakršnih se Pucciniju do Tosce ni več dosti enakih posrečilo. V 3. dej. ima pred oknom ječe sladke muzikalne reminiscence in tako pretresljiv napev na kapetana, da izziva solze. Njegov mračni moll vztraja do zaključka opere in tvori v 4. dej. en sam koprneč dvospev ljubimcev. G. Šimenc ima zlat material in njegov spev seza po srcu. Ko odloži docela nazalnost in se dovrši v igri, bo tenor po božji volji. Naporno partijo je absolviral v naš resničen užitek.

Na g. Cvejiču se mladi pevci lahko vzgledujejo, kaj je mogoče doseči z resno umetniško ambicijo. Njegovo napredovanje se vrši skokoma. Od «Nižave» preko «Zvonarja» se je povzpel do seržana Lescauta, ki je že izvrsten. Koruptnega frivolnika, pijanca in igrača je pel in igral prav učinkovito. Sila težki terset v 2. dej. se je tudi po njegovi muzikalni inteligenci posrečil znamenito.

G. Zupan kot glavni blagajnik, starec sladostrastnik, je bil v igralskem oziru prav dober, nekoliko, a ne preveč karikiran, tipičen. V pevskem pogledu je povsem zadovoljiv, v vokalizaciji naravnost vzgleden. Tudi ta pevec ima še lepo bodočnost.

Nadarjen začetnik je g. Šubelj, ki je pel in plesal prav simpatično. Mladenič se uveljavlja. Ostrine v glasu se mu izgubljajo. Pohvalno je omeniti še gg. Banovca (Edmond), Mohoriča (čuvaj) in g. Perka (poveljnik). Ne ustreza edini kapetan.

Gdč. Saxova kot glasbenik in ženski kvartet sta ustrezala docela.

Specialno priznanje gre zboru. V 1. dej. spočetka so bili študentje še nekoliko plahi, nadaljnji mešani zbor, zlasti končno kupletna melodija in prav posebno mogočni zbor koncem 3. dej., pa so bili izvajani dovršeno. Del zbora je v 2. dej. opravil svojo nalogo točno in inteligentno. Pohvalo zaslužijo še izraziti tipi (n. pr. g. Bekš i. dr.), ki prinašajo pestrost

Orkester je bil dobro študiran in je — razen tremiranega sola — wagneriansko patetičnost jako lepo združeval z lahko individualno melodiko. Violine imajo važno vlogo; žal, da jih je premalo.

Ravnatelju Rukavini gre zasluga za izvrstno naštudirano in izvedeno delo. Tudi kot režiser je ponovno dokazal, da zna, kolikor mu dopuščajo tesne odrske razmere, zelo spretno in okusno oživljati dejanje ter opremljati prizorišča. Da nima morja, na katerem se zibljejo parniki in da mu je moral izseljeniško ladjo markirati primitiven čoln s krmilom, ni njegova krivda. Vsa dejanja so bila kombinirana iz že znanih in novih dekoracij g. Skrušnega v zanimive nove celote; zlasti sta bili posrečeni 3. in 4. dej.

Da rezumiramo: najnovejša naša operna noviteta je po izvajanju in opremi uspela popolnoma in tvori lep plus letošnjega repertoarja.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par — Za „Dopisovanje" in „Ženitve" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje" in „Ženitve" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki so plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Službe (dobe)

Samostojna pletiljka
za fine nogavice, se sprejme takoj. Križanič, trg. ročnih del, Celje. 5679

Izurjen, zanesljiv lovec
se sprejme. Hrana in stanovanje za samca pri lovskem najemniku. Ponudbe z zahtevki plače se naj pošiljejo dr. Milanu Gorišku, odvetniku pri Sv. Lenartu. 5675

Dobrega eksporterja
iščem, za katerega bi kupoval jajca, oziroma bi prevzel zastopstvo nakupovalnice v ormoškem okraju. — Cenjene ponudbe in pogoje pod šifro „Konkurenčne cene" na upr. „Jutra". 5640

Za večjo tvornico
v Ljubljani, iščem inteligentno in agilno moč, ki bi bila v stanju nadomeščati sčasoma šefa. Pogoji: Lep nastop, veselje do dela in resno voljo, da si v slučaju pomanjkljive trgovske izobrazbe isto čimpreje pridobi. — Lastnoročne pisane ponudbe z navedbo predštudij, oziroma strokovne predizobrazbe, znanja jezikov pod „Bodočnost" na upravo „Jutra". 5633

Elektromonterja
ki je zmožen samostojno voditi električno napravo za vrtilni tok, sprejme industrija platnenih izdelkov, d. z o. z. v Jaršah, p. Domžale. 5631

Krajevni zastopniki
za kem. izdelke, se iščejo. Sprejmejo se tudi vpokojeni železničarji. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Zastopniki". 5606

Fina šivilja
se sprejme takoj na dom. — Naslov pove uprava „Jutra". 5584

Fotografkinjo
dobro retušerko, ki zna po možnosti tudi povečati, sprejme sredi aprila pod dobrimi pogoji Atelier Katica Prahič, Murska Sobota (Prekmurje). 5509

Učenca
z vso oskrbo pri starših, poštene družine, se sprejme v špecerijsko trgovino. Naslov pove uprava „Jutra". 5341

Deklico
15—17 let staro, k eno leto staremu otroku, sprejme češka družina. Vprašati na naslov: Franjo Malik, Poljanska cesta št. 40, pritličje, levo, soba 71. 5707

Potnik
se išče za veliko podjetje j'la in oredja. Samo strokovnjaki naj blagovolijo poslati svoje ponudbe s točnim življenjepisom in sliko pod šifro „Zahtjevi i reference 51-738" na Interreklam, D. D., Zagreb, Palmotičeva ul. br. 18. 5722

Dva zastopnika
za ljubljanski in mariborski okraj, se sprejmeta takoj, za najnovejše in tehnično najdovršenejše ročne ognjegasne aparate. — Lep zaslužek. — Reflektira se na prvovrstne moči ter imajo prednost oni, ki so že delovali v tej stroki. — Ponudbe z referencami na upravo „Jutra" pod „Dobra eksistenca". 5688

Službe (iščejo)

Šoler
ključavničar, išče službe. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Zanesljiv". 5677

Katera lekarna
mestna ali podeželska, sprejme akademika kot praktikanta? Cenjene ponudbe pod „Lekarna" na upr. „Jutra". 5619

Abs. exportni akademik
z znanjem več jezikov, išče mesta. Naslov pove uprava „Jutra". 5614

Trgovski pomočnik
špecerist in manufakturist, začetnik, išče službe. Nastopi lahko takoj. Dopise pod šifro „Marljiv" na upr. „Jutra". 5534

Strojni ključavničar
absolvent srednje tehniške šole, išče primerne službe. Cenjene ponudbe je poslati na upravo „Jutra" pod šifro „Dober risar". 5484

Absolvent trg. šole
išče mesta v pisarni. Plača po dogovoru. — Ponudbe pod „Marljiv" na upravo „Jutra". 5394

Akademik
išče primerne službe, event. prevzame instrukcije. — Ponudbe pod šifro „B. A." na upravo „Jutra". 5461

Vrtnarski delavec
prevzame vsa v to stroko spadajoča dela. Ponudbe pod šifro „Pridne roke" na upr. „Jutra". 5763

Kontoristinja
zmožna slov. in nemškega jezika, slov. stenografije in strojepisja, išče službe. — Naslov pove uprava „Jutra". 5751

Službo gospodinje
k samostojnemu gospodu ali na manjše posestvo ali obrt, iščem. — Naslov pove uprava „Jutra". 5691

Službo knjigovodje
ali blagajnika, tudi s kavcijo, ozir. soudeležbo, najraje pri solidni lesni stroki, išče trgovsko naobražen, soliden, delaven vpokojenec. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „40.000 Din". 5707

Steklarski pomočnik
išče službe; nastopi lahko takoj. Cenj. dopise na naslov: Bršen Drago, Strojna vas, p. Ljutomer. 5736

Mladenič
25 let star, išče službe kot potnik ali kaj primernega. — Govori slovensko, srbohrvatsko, nemško in italijansko, zmožen tudi v pisavi, voj. prost. Ponudbe naj se pošiljejo pod „J. T." na upravo „Jutra". 5738

Šivilja
gre šivati na dom in tudi vzame delo na dom. Naslov pove uprava „Jutra". 5742

Mlinar
sposoben vseh del na domačih in umetnih mlinih, prešar olja, sprejme službo na Sp. Štajerskem. — Dopise na naslov: Ludvik Petrovič, Ptuj. 5685

Obrt

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg. 304

Trgovina s konfekcijo
in krojaškim obrtom, se radi bolezni proda. Lokal in delavnica na najprometnejši točki v Ljubljani, kupcu takoj na razpolago. — Potreben kapital ca. 110.000 Din. — Pismene ponudbe pod šifro „Lokal" na upravo „Jutra". 5623

Prodam

Pisalni stroj
z vidno pisavo in moderna pisalna miza, se proda. — Naslov pove uprava „Jutra". 5656

Prodaja inventarja.
Proda se: 1 velika štelaža za 2 steni, prikladna za trgovino z moko in žitom, 2 mizi, 1 ročne stopnjice, nekaj slik, 1 pisarniška stenska ura. — Informacije v pisarni drja. F. Tominšeka-a, Sodna ul. 8. 5656

Trgovska omara
velika, s steklenimi šipami, naprodaj. Poizve se v brivnici hotela „Slon". 5569

Dve spalni opravi
predam iz trdega lesa (mahagoni emit.), visoki jesenovi, fino politirani, elegant. izdelani. — Delo zajamčeno, cena za vsako 6250 Din, postavljeno franko Ljubljana na dom ali postajo. Sprejmem tudi naročila. Na ogled pri tvrdki Josip Štelfa, mizarstvo, Sp. Loke, p. Lukovica pri Domžalah. 5321

Lesni trgovci, pozor!
Tiskovine za prevzemanje okroglega, tesanega, rezanega lesa, na katerih se pri prevzemu samo ob sebi obenem zračuni natančna kubikatura brez kubične računice, se naročajo pri: Dragotin Korošcu, Rečica ob Paki. 5418

Registrirna blagajna
s 6 predali, skoro popolnoma nova, se vsled opustitve podružnice ugodno proda. Fr. Prijatelj, Tržišče, Dolenjsko. 5101

Auto
dvosedežni Puch, dobro ohranjen, nova pneumatika, se radi bolezni po ugodni ceni proda. — Naslov pri upravi „Jutra" pod šifro „Auto". 5186

2 damska kostuma
lepa, skoraj nova, ugodno naprodaj. — Vprašati v Nunski ulici 19/II, popoldne. 5754

Velikonočne
in razne druge razglednice, šolske potrebščine na debelo, najceneje pri L. Pevalek, trgovina papirja, Ljubljana, Židovska ulica. 5730

Kožuh
(Pelzmantel) Seal, skoro nov, se proda po ugodni ceni. — Naslov pove uprava „Jutra". 5744

Klub-garniture,
jedilnice, spalnice in drugo pohištvo na obroke dokler traja zaloga, nudita Erman & Arhar, Št. Vid nad Ljubljano 4. 5694

Proda se:
1 postelja z odejo in vzmetnim madracem, 1 nočna omarica z marmornato ploščo, 1 umivalnik z marmor. ploščo, 1 omara za obleke, 1 divan, 2 stola, zavese za okna in 2 stenski preprogi po ugodni ceni. — Naslov pove uprava „Jutra". 5759

Wanderer auto
najnovejšega tipa, v zelo dobrem stanju, se ceno proda. Naslov pove uprava „Jutra". 5701

Auto Puch
Type XII, skoro nov, se poceni proda. — Interesenti naj se obrnejo na naslov: J. Völker, Maribor, Keršnikova ulica. 5716

Spalna soba
lepa, nova, za eno osebo, se proda. Vpraša se: Maribor, Majstrova 1, vrata 7. 4363

Močan železni štedilnik
železno peč ter otročji vozišek, prodam. — Ogleda se: Invalidski dom, II. nadstr., soba št. 44. 5735

Trame
200 m³ do 5/6, 200 m³ do 9/10, vseh dimenzij od 4—12 m dolgosti, takoj za oddati. — Naslov pove uprava „Jutra". 5692

Turbino
za 24 konjskih sil v popolnoma porabnem stanju, prodamo. — Industrija pletenih izdelkov, d. z o. z. v Jaršah, pošta Domžale. 5708

Kupim

Nakup lesa
za takojšnjo dobavo 550 dm³ 24 m/m in 150 cm³ 20 visok III. razr. 16 cm navzgor. Media 21-22-4—6 m dolge. Ponudbe franko meja na „Juvanum" Holzindustriegesellschaft, Zentrale Salzburg, Österreich. 5653

Star svinec
kupujem po dnevni ceni. — Ponudbe z navedbo cene in množine na naslov: Ivan Rebek, Celje. 5719

Kmet-pridelki

Poljski pridelki
Kdor rabi krompir, fižol, čebulo, naj se obrne na upravo „Jutra" pod „Oglasna štev. 5426".

Nepremičnine

Hišo v Zagrebu
s 6 majhnimi stanovanji po 1 sobo in kuhinjo, prodam. Naslov pove uprava „Jutra". 5655

Nova hiša
moderno zidana, 3 sobe, kuhinja, shramba, klet, hlev, vrt, sadonosnik, njiva, travnik, četrt ure od mesta, prodam takoj radi selitve. Cena 120.000 Din. Zadostuje polovica denarja takoj, ostalo po dogovoru. Schneider, Devina, Slovenska Bistrica. 5315

Stoječ bukov gozd
kupim za izdelavo drv ali oglja. — Ponudbe je poslati na naslov: Ignac Petkovšek, lesni trgovec, Zaplana pri Vrhniki. 5752

Hišo
z 2 sobama, kuhinjo, kletjo, majhno njivo zraven, 20 minut od Celja, prodam. Več se izve pri nadnatakarju v hotelu „Pošta" v Celju. 5686

Lepo posestvo
5 minut od trga Železniki, se proda z vsemi gospodarskimi poslopji, gozdom, njivami in travniki, vse v najboljšem stanju. — Natančna pojasnila daje lastnik Ivan Markelj, Jesenovo 59, p. Železniki nad Škofjo Loko, Gorenjsko. 4979

Majhna vila
v prijaznem kraju na deželi z moderno opremljenim komfortom, obsežnim sadnim in zelenjadnim vrtom, se odda takoj v najem. Naslov pove uprava „Jutra". 5766

Stanovanja

Soba
se odda gospodu. Naslov pove uprava „Jutra". 5765

Na stanovanje
eventuel. samo na hrano, se sprejme gospod. Naslov pove uprava „Jutra". 5761

Odda se solidni dami
s 1. ali 15. aprilom neopremljena soba brez postrežbe, v bližini glavne pošte. Pismene ponudbe z navedbo naslova in poklica na upravo „Jutra" pod „Samostojnost". 5764

Na hrano in stanovanje
se sprejmeta 1—2 dijaka, oz. visokošolca ali starejša gospoda. — Naslov pove uprava „Jutra". 5753

Lepa, zračna soba
z elektr. razsvetljavo, se odda s 1. aprilom solidnemu gospodu. Naslov pove uprava „Jutra". 5766

Na stanovanje in hrano
se sprejme gospodična. — Naslov pove uprava „Jutra". 5697

Soba
z 2 posteljama, se odda s 1. aprilom. Istotam se sprejme 1 sostanovalec. Naslov pove uprava „Jutra". 5750

Lepa mesečna soba
solnčna, z elektr. razsvetljavo in uporabo kopalne sobe, v bližini glavnega kolodvora, se odda solidnemu gospodu. Naslov pove uprava „Jutra". 5693

Iščem stanovanje
2—4 sobe, tudi v novi zgradbi. Plačam zelo dobro. Pismene ponudbe z navedbo cene pod „Stanovanje" na Aloma Company, Ljubljana. 5756

Sobo
s posebnim vhodom, iščem na Taboru, Škofji ulici (v bližini vojašnice). Ponudbe pod „Plačam dobro" na upravo „Jutra". 5703

Na hrano in stanovanje
se sprejmeta 2 gospoda ali gospodični. Naslov pove upr. „Jutra". 5740

Lepo opremljena soba
se takoj odda. Naslov pove uprava „Jutra". 5741

Tehnik
išče sobo z elektr. razsvetljavo. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Takoj". 5746

Stanovanje
kuhinja in 5 sob, v sredini mesta, zamenjam z manjšim; grem tudi v Sp. Šiško ali ob cestni železnici. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Cestna železnica". 5749

Lokali

Gostilno v najem
ali na račun, išče izvežbana gospodična. — Ponudbe pod „Zmožna 375" na upravo „Jutra". 5673

Gostilno v najem
vzamem v vsakem kraju. — Naslov pove uprava „Jutra". 5690

Živali

Psa
dobrega čuvaja, poceni prodam. Naslov v upr. „Jutra". 5600

Dopisovanje

Katera devojka
bi dopisovala z mladeničem? Ponudbe s sliko na upravo „Jutra" pod „Spomlad 361". 5762

Znanja želi
gospodična, mlada, vsestransko trgovsko in gostilniško izobražena, z nekaj kapitala, z gospodom do 40 let, če mogoče z že vpeljano trgovino ali gostilno, glede skupnega sodelovanja. — Ponudbe, če mogoče s sliko na upravo „Jutra" pod „Podjetna". 5760

Znanja želi
mlad trgovec z lepim, poštenim dekletom v svrho skupnih nedeljskih izletov. Resne dopise s sliko upravi „Jutra" pod „1924". 5687

Katera gospodična
bi se hotela kratkočasiti z mladim, inteligentnim gospodom trgovcem, lepe zunanjosti. Dopise pod „Tulipan" na podružnico „Jutra" v Celju. 5709

Dama
30 let stara, kruto prevarana v zakonu, želi znanja z istotakim dobrosrčnim gospodom. Prednost imajo tujci. Cenjene ponudbe do 30. t. m. na upr. „Jutra" pod šifro „Osamljena". 5745

Glasba

Zaloga klavirjev
in pianinov, najboljših tovarn Bösendorfer, Czapka, Ehrbar, Schweighofer, Original Stingl itd. Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5. 514

Stara (češka) vijolina
se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 5748

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj inserira v „Jutro"

Razno

Filatelisti-začetniki!
Kateri se hočejo udeležiti okrožne pošiljatve, naj se javijo pod „Krožek" na upr. „Jutra". 5471

Društvom nudim
v brezplačno vporabo svoje lepe prostore: krasno dvorano ter lep senčnat vrt za pomladanske in poletne prireditve. Postrežba zajamčena. Anton Kališer, gostilničar, Fužine. 5754

Najceneje
CEMENT
Prima Portland
Trboveljski in Dalmatinski
dobavlja
v poljubnih množinah.
Naročila sprejema:
H. Petrič,
Gosposvetska cesta 16/I. III Telefon 343. 456/s

Naročite
poljudno znanstveno brošuro
Hobhouse
Liberalizem
Broš. 30 Din, pošt. 1·50
pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Pri revmatičnih bolečinah
uporabljajte za drgnenje pravi
Erenyi DIANA francoski vinski cvet (žganje)
Dobi se povsod! Čuvajte se ničvrednih ponaredb!
Mala steklenica . . . . . . Din 9·—
Srednja „ . . . . . . „ 24·—
Velika „ . . . . . . „ 48·—
Glavno zastopništvo in zaloga: Jugopharmacia, d. d., Diana-oddelek, Zagreb, Prilaz 12.
4155

Bukovi pragovi
normalni železniški 250 × 25 × 15 cm se kupijo franko Ljubljana, državni kolodvor. Pismene ponudbe z navedbo cene, količine in roka dobave na Zavod za impregniranje lesa, Ljubljana Miklošičeva cesta 10.
1125/s

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZORJE

4

Desmalions preneha in poseže po drugem listu, ki vsebuje neki poznejši kodicil. Napisal ga je gospod Mornington sam nekaj časa po tem prvem svojem testamentu in ga poslal notarju Lepertuisu pismeno. Kodicil se glasi:

«Prosim gospoda Lepertuisa, naj odpre mojo oporoko dan po moji smrti v prisotnosti gospoda prefekta, ki naj vso zadevo drži mesec dni tajno. Točno mesec dni po moji smrti pa naj gospod prefekt izvoli povabiti v svoj kabinet gospoda notarja Lepertuisa, dalje kateregakoli važnega člana ameriške ambasade in gospoda don Luis Perenno. Po prečitanju moje oporoke naj se le-temu takoj izroči iz moje dediščine ček za milijon frankov, po enostavnem pregledu njegovih dokumentov in po konstataciji, da je on res don Luis Perenna. Želim, da ugotovi to njegovo identiteto komandant polkovnik grof d'Astrignac, ki Perenno dobro pozna in ki je bil v Maroku njegov poveljnik; po drugi strani pa naj ga agnoscira katerikoli član peruanske legacije, kajti čeprav je don Luis Perenna še ostal španski državljan, je vendar rojen v Peru.

Dalje zahtevam, da se eventualno najdenim dedičem rodbine Roussel priobči moja oporoka dva dni pozneje in sicer v pisarni gospoda notarja Lepertuisa.

Končno, in to je moj zadnji za vse obvezni predpis, naj gospod policijski prefekt blagovoli enkrat pozneje, na dan, katerega določi sam, še enkrat zbrati vse gori imenovane osebe pri sebi, in sicer med šestdesetim in devetdesetim dnem po prvem sestanku. Takrat naj se proklamira definitivni moj dedič, in kdor od kandidatov osebno ne pride na ta sestanek, ne more postati dedič. Če ne bo drugega dediča, pripade dediščina definitivno don Luis Perenni, ki mora biti tudi osebno prisoten; to seveda le v slučaju, če se ni našel noben preživeli član rodbine Roussel ali pa potomec bratranca Viktorja.»

«To je oporoka gospoda Morningtona,» pravi prefekt, «in iz teh razlogov sem si po svoji dolžnosti dovolil pozvati vas za danes semkaj. Dospeti bi moral sedaj še nekdo šesti, namreč eden mojih najboljših policijskih agentov, kateremu sem dal naročilo, naj poizve kar le mogoče o rodbini Roussel. Njega še ni. Za sedaj moramo pač postopati po predpisih zapustnikovih. Dokumenti, katere mi je na mojo prošnjo pred dvema tednoma predložil gospod don Luis Perenna, so pregledani in v popolnem redu. Kar se tiče njegovega porekla, sem v zmislu oporoke naprosil gospoda ministra republike Peru, naj mi blagovoli dati točnejše podatke.»

«Gospod minister republike Peru, gospod prefekt,» se oglasi sedaj legacijski tajnik Cacieres, «je to nalogo izročil meni in ni bila težavna. Don Luis Perenna izvira iz stare španske rodbine, ki se je izselila iz stare domovine v Peru pred tridesetimi leti, ki pa si je v Evropi ohranila svoje dedno posestvo. Za živa je oče gospoda Luisa, katerega sem še sam prav dobro poznal, s pravim zanosom govoril o svojem sinu. Baš naša legacija je pred petimi leti sporočila sinu očetovo smrt. Evo, tu je kopija pisma, odposlanega v Maroko.»

«In evo, tu je tudi original tega pisma, katerega je predložil don Luis Perenna sem,» pravi policijski prefekt. «In vi, komandant, spoznate v tem gospodu don Luis Perenno, ki je služil pod vašim poveljstvom v tujski legiji in se tam boril s priznano hrabrostjo?»

«Spoznam in poznam ga!» enostavno potrdi polkovnik.

«In brezdvomno?»

«Brez najmanjšega dvoma ali pomisleka!» odločno potrdi polkovnik.

Policijski prefekt se nasmeje in nadaljuje: «Vi torej spoznate in poznate legionarja Perenno, kateremu so njegovi tovariši rekli Arsène Lupin, radi njegovih nerazumljivih in junaških činov.»

«Da, gospod prefekt,» odgovarja polkovnik, «enostavno ‚junak' so mu pravili in govorili smo, da ima več junaštva in več spretnosti kakor d'Artagnan, več bogastva kakor Porthos...»

«...in da je bolj zagoneten,» smejé se nadaljuje policijski prefekt, «kakor grof Montecristo. Vse to je zares opisano v uradnem poročilu, katero sem dobil od četrtega polka tujske legije in katerega ne bom celega prebral, ker bi bilo odveč. Naj samo ponovim, da izhaja iz tega uradnega poročila nečuveno dejstvo, da je tekom dveh let vojaške službe v tujski legiji legionar Perenna dobil zlato odlikovanje za hrabrost, da je bil sedemkrat pohvaljen v dnevnem povelju (to je v francoski armadi zelo visoko odlikovanje, op. ur.) in da je bil končno za svoje zares izvanredne čine odlikovan z redom častne legije.»

«Gospod prefekt, prosim vas, nehajte,» se sedaj oglasi don Luis Perenna; «to so vendar prav vsakdanje stvari in ne vidim, zakaj bi zanimale...»

«Pa še prav posebno zanimajo!» zatrdi policijski prefekt. Ti gospodje so zaprošeni, da prisostvujejo, in sicer ne samo prečitanju oporoke, marveč tudi njeni izvršitvi v neki prav važni in točno predpisani točki, namreč glede izročitve čeka za milijon frankov, ki tvorijo vaš legat brez vsega odloga in pogojev, razven pod pogojem, da se konstatira vaša osebnost. Zato nadaljujem...»

«No torej, če že moramo, legionar Perenna, čelom vzad, stopaj!» komandira polkovnik d'Astrignac za šalo. Potem povede don Perenno sredi sobe in ga nalahno zopet potisne v naslanjač.

Pridobivajte nove naročnike!

Vsem Jožicam in Jožetom želi vesel god

Jože Seidl
gostilničar, Celovška cesta 2.
1110/a

Ha-ha-ha!

Odkril sem skrivnost moške elegance! Najfinejše perilo, naramnice, kravate, nogavice itd. po konkurenčnih cenah pri

R. Sinkovic nasl. **K. Soss**
436a III

2 tovorna avtomobila
(Fross Büssing in Praga)
generalno popravljena, s polnim gumijem, v prav dobrem stanju, se prodasta. **Cena po komad 62.500 Din.** Poprasa se pri tvrdki
„Agraria", trg. d. d., Čakovec. 1100-a

Veliki jugoslovanski paromlin
z dnevno kapaciteto 12 vagonov in prvorazrednimi produkti **išče**
zastopnika
za Ljubljano in okolico s komisijskim skladiščem. Gospodje, ki so v tej ali sliči stroki že delovali ter morejo položiti odgovarjajoče jamčevino, naj stavijo svojo ponudbo pod „Za-1242" na **„Publicitas d. d."**, oglasni zavod, Zagreb, Gundulićeva ulica 11. 1072/a

Trapistovski sir in sirovo čajno maslo
pošilja po najnižjih cenah po železnici in pošti mlekarna **Karlo Laznicky, Dežanovac**
1031-a

GOSPODINJE!
Zahtevajte od Vašega trgovca o Veliki noči le

1115-a

Perje za postelje.
1 kg sivega češlanega perja Din 30; 1 kg drobneje češlanega od Din 45 do 60; 1 kg belega češlanega perja Din 70 do 100; 1 kg poluperja Din 150 do 170; 1 kg prima poluperja Din 220 do 300 — se dobi v vsaki množini po povzetju pri
Herman Heilbrun
Senta, Bačka

Cepilno smolo
prvovrstne kakovosti in 1064/a
ARBORIN
sredstvo za zatiranje sadnih škodljivcev
priporoča
Chemotechna, Ljubljana
Mestni trg 10.

V nobeni knjižnici ne sme manjkati
Cankarjev zbornik
Uredil
dr. J. Glonar
Vez. 57 Din, brož. 80 Din, pošt. 1·50 Din
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Trboveljski premog in drva
17 dobavlja
Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke.

„ELIN"
družba za električno industrijo
d. z o. z. 412/a
Gradi električne centrale in naprave. — Velika zaloga motorjev in električnega materijala. — Cene izredno nizke. Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, telefon 88, Maribor, Vetrinjska ulica št. 11, telefon 239.

Razglas. 1083/a

Mestna občina Kamnik razpisuje

za gradnjo novega mostu čez Bistrico

1.) Dobavo na živ rob rezanega, na mesto postavljenega hrastovega lesa. Ponudbe od 1 m³.
2.) Vsa tesarska dela za most.
3.) Vsa zidarska dela s potrebnim materijalom. Ponudbe od 1 m³ betona.
4.) Vsa kovaška dela. Ponudbe od 1 kg zdelanega železa.

Ponudbe, ki se stavijo tudi lahko skupno, je vložiti

do 6. aprila t. l.

pri županstvu, kjer so na vpogled vsi načrti in podrobnosti.

Občina ni vezana na najnižjo ponudbo in si pridrži pravico zahtevati varščino.

Mestno županstvo Kamnik.

Zahvala. 1113

Vsem, ki so nam ob priliki bridke izgube našega dragega pokojnika, gospoda

dr. Franca Kosa

stali ob strani s tolažečo besedo in dejanjem, ga spremili na njegovi zadnji poti v tako obilnem številu, se poslovili od njega z besedo ob odprtem grobu in mu nasuli cvetja na gomilo, vsem naša najprisrčnejša zahvala.

V Ljubljani, dne 16. marca 1924.

Rodbina Kosova.

Minka Druškovič in **dr. Andre Drnškovič** javljata v svojem in v imenu svojih sorodnikov žalostno vest, da je danes ob 2. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni preminula njuna predraga, nepozabna hči, oz. sestra gospodična

Mara Druškovič

v 33. letu svoje starosti, previdena s sv. zakramenti.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 19. t. m. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti k sv. Trojici.

Maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi pri Sv. Križu.

Priporočamo ranjko v blag spomin.

Prosimo, da se sprejme gornje mesto drugega obvestila.

Rogaška Slatina, 17. marca 1924.

Lincoln **Ford** Fordson
CARS-TRUCKS-TRACTORS 1114a

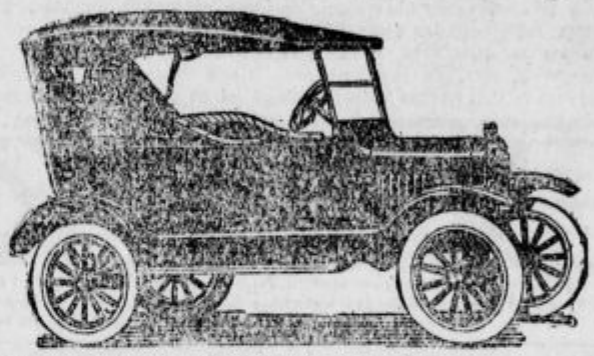

DNEVNA PRODUKCIJA 10.000 vozov
MODEL 1924
Večji hladič, električno svetilo, samopogon in trobilo. - Razstavna in nadomestna platišča z rezervnim platiščem. - Nova streha brez opore, nagnjeni vetrobran. - Kompl. orig. orodje.
Teža le 750 kg. — Cena okrog 52.000 Din
postavno Ljubljana na podlagi današnjih kurzov in tarif.
AMERICAN MOTORS, LTD.
(K. ČAMERNIK & Ko. - BAREŠIĆ & ŠABEC)
Dunajska cesta 12. **LJUBLJANA** Telefon štev. 477.

Popravak
svih vrsti električnih mašina, transformatora i aparata preuzima uz jamstvo prvorazredne stručne izvedbe
moderno uredjena radiona 552/a
Jugoslavenskog SIEMENS d. d. u Zagrebu
Uredi: Draškovićeva 23. Telefon 8—84, 23—82.
Naslov za pošiljke: ZAGREB—SAVA Industrijalni kolosjek.

:: Otvoritev ::
Tvrdka
Franc Szantner
specijalist za ortopedična in anatomična obuvala in
zaloga čevljev 1111/a
sprejema vsa naročila za čevlje po meri in popravila
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 1.

Ljubljanska kreditna banka.

Delniška glavnica: Din 50,000.000.—
Rezervni zaklad okoli: Din 10,000.000·—

Centrala: **Ljubljana, Dunajska cesta.** 22
Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. štev.: 261, 413, 502, 503 in 504.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.